

A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI REFORMÁTUS PRESBITERIÁNUS EGYHÁZ LAPJA

KESKENY ÚT

2017. ŐSZ • XIX. ÉVFOLYAM • 71. SZÁM

Reformáció
500

TARTALOM

Idézetek	3
Sola Scriptura <i>Kopasz Gyula</i>	4
Sola Gratia <i>Kopasz Gyula</i>	7
Sola Fide <i>Kopasz Gyula</i>	10
Solus Christus <i>Kopasz Gyula</i>	13
Soli Deo Gloria <i>Kopasz Gyula</i>	16
Három lecke, amit a reformáció által tanultam meg <i>Harry Reeder</i>	19
Egy illusztráció a megtérésre <i>Benjamin Show</i>	20
Várjunk el többet fiatalembereinktől! <i>Jim Hamilton</i>	22
Krisztus kegyelmes arca egy fiatal életében <i>Szőlősi Zsombor</i>	24
Hírek innen-onnan	26
Elhagyva Sajnavarát	29
A Közép- és Kelet-Európai Református Presbiteriánus Egyház rövid története <i>Szőke Imre, Tamás Sándor</i>	30
Az Evangéliumi Református Egyház rövid története <i>Kopasz Gyula</i>	33

HOGYAN ÜNNEPELJÜK A REFORMÁCIÓT?

levél a szerkesztőtől

A Lukács evangéliumában Jézus egy érdekes megállapítást tesz: „Jaj néktek, mert ti építitek a próféták sírjait; a ti atyáitok pedig megölték őket.” (Lk 11,47) Jézus feddő szava meglephet bennünket: miért baj tisztelni a próféták emléket? A probléma természetesen nem ebben van. Hanem abban, hogy ez az ünneplés képmutató: külsőséggé vált, és eltávolodott a mindennapi élettől. Jézus úgy folytatja, hogy „jóvá hagyjátok atyáitok cselekedeteit.” Vagyis az igazi baj, amiért Jézus átkot hív a törvénytudók fejére, az, hogy az életük semmit nem változott

atyáikhoz képest. Miközben ápolták a próféták emléket, ugyanazt az életet élték, amit gyilkos őseik. Nem történt reformáció.

Ennek az igének a gondolatai kavargtak a fejemben, amikor e hónapban szemtanúi lehetünk, ahogy a protestánsok világszerte a reformáció kezdetének 500. évfordulóját ünneplik. Hogyan ünnepeljük a reformációt? Ünnepi istentiszteletekkel, méltató előadásokkal, nagy tömegben és szép ruhában? Jézus többet kér tőlünk. Jézus jobbra tanít minket.

A magyar református egyháztörténelemben legalább három olyan reformációs törekvést azonosíthatunk, amelyben az egyházi élet teljes megújítása volt a cél. Az első a XVII. századi magyar puritanizmus Tolnai Dali János és Medgyesi Pál vezetésével. Erőfeszítéseiket az 1646-os szatmárnémeti zsinat fojtotta meg, amikor törvényen kívül helyezte kezdeményezéseiket.

Egy másik csoportos reformációs törekvés 350 évvel később következett be, amikor a Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet diákjai emelték fel szavukat az egyház történelmi hitvallásaitól való elhajlásai miatt. A Tanácskozó Zsinat 1997-ben az Intézetet és diákjait kiszorította az egyházból. A határozat ellenére e reformációs törekvés itt nem ért véget, hiszen így jött létre a Közép- és Kelet-Európai Református Presbiteriánus Egyház.

Tíz év múlva Kárpátalján is hasonló folyamatok mentek végbe, amikor hat lelkész biblikus reformációs törekvéseik miatt kizártak az egyházból. Istenünk újra kegyelmes volt, és nem hagyta veszni az elvetett magot: e döntések miatt megalakult egy újabb hitvalló egyház, az Evangéliumi Református Egyház.

E három esemény között szoros hasonlóságokat találhatunk. Mindegyik esetben a célkitűzés „a reformáció teljessé tétele” volt. Azaz nem csupán a hitelveken folyt a vita, hanem azokat az ember és egyház mindennapjaira kívánták alkalmazni: a mindennapos bibliaolvasástól kezdve a szent élet megélésén túl az egyházkormányzati reformig. Ha erre az egyházban nem volt lehetőség, akkor – az eredeti reformátorok példáját követve – új egyházban engedelmeskedtek Isten parancsainak.

A tanulság ebből az, hogy a reformáció ünneplése komoly dolog. A múltbeli eseményekre való emlékezésen túl mindig ki kell terjednie személyes, családi és gyülekezeti életünk reformációjára egyaránt. Reformációt ünnepelni reformáció nélkül nem lehet. Kívánom, hogy jelen számunk buzdítson minket a Szentírás alapuló, mennyei Atyánkat dicsőítő, Krisztus-központú, Szentlélek vezette, életünket és gyülekezetünket átformáló reformációra!

Szabó Péter András

KESKENY ÚT

Keresztyén folyóirat

Kiadja: Közép- és Kelet Európai Református Presbiteriánus Egyház, www.reformatus.org
ISSN 1788-5450, Szerkesztők: **Sikó Mihály** sikomihaly@gmail.com +36-20-523-2147,

Szabó Péter András, Tervezőszerkesztő: Szőlősiné Nagy Kincső Galatea, Első borítót fotózta: Török Attila,
Hátsó borítót fotózta: Bolyog-Nagy Evelin, Lektorálták: Bechtel Helmut Herman, Csémy Petra,

Darcsiné Molnár Edina, Donkó Tamás, Molnár Mariann, Papp Enikő

Idézetek a reformációról..

„Ez az egy mondat: „Az igaz ember pedig hitből él” váltotta ki a reformációt... Ez az egyetlen mag, ami elfeledett és elrejtett volt a sötét középkorban, de előhozva és behullva az emberi szívbe, majd Isten Lelke által felnövekedve végül sok gyümölcsöt termett.”

C. H. Spurgeon

„A reformátorok elismerték, hogy a személyes megtapasztalás jelentős, mert nagy hatással bír az emberre, de kihangsúlyozták azt is, hogy nem kell ennek erős volta miatt tévesen azt gondolnunk, hogy a tapasztalat minden esetben helyes.”

David F. Wells

„Azt mondani, hogy a Rómával való egyesülés inzultus lenne a mártírhálált halt reformátorokkal szemben, enyhe kifejezés; sokkal több ennél: bűn és Isten elleni véték!”

J.C. Ryle

„Ahhoz, hogy a keresztyének hatni tudjanak a világra Isten Igéjének igazságaival, helyre kell állítani a reformáció hivatással kapcsolatos fontos tanítását. A keresztyének nem csupán, mint egyházi alkalmazottak vannak elhívva Isten szolgálatára, hanem bármilyen világi hivatásban is. Az igazság helyreállításának feladata a mai kultúrában, nagymértékben a laikusokra vár.”

J. Gresham Machen

„Mindent, ami deformálódott, meg kell reformálni. Egyedül Isten Igéje tanít meg arra, hogyan kell ezt tenni, minden másképp végzett reform hiábavaló.”

Francis Lambert

„A keresztyén reformáció, megújulás, újjászületés története aláhúzza azt az igazságot, hogy a legsötétebb óra éppen a hajnal előtt van, tehát nekünk mindig a reménység és imádság, nem pedig a lehangoltság és legyőzöttség embereinek kell lennünk.”

Os Guinness

„A reformáció következménye nem az elmélkedés, hanem a cselekedet.”

George Gillespie

„A reformátorok, mint Isten eszközei, kiszabadították az egyházat a papság kötelékéből, de nem tették azt egy kavargó sokasággá, amelyben minden ember öntörvényű és szabad arra, hogy bármit higgyen és azt tegyen, amit akar.”

Charles Hodge

„Ha nem nyerek meggyőződést akár a Szentírás bizonygatója, akár világos érvelés által – mert nem bízom sem a pápában, sem a zsinatokban, mert tudott dolog, hogy ők gyakran hibáztak és ellentmondtak önmaguknak –, engem köteleznek azok a Szentírásbeli részek, amelyeket idéztem, és a lelkiismeretem is Isten Igéjének rabja. Nem tudok, és nem fogok visszavonni semmit, mert nem biztonságos és nem is helyes a lelkiismeret ellen cselekedni. Isten engem úgy segítjen! Ámen!”

Luther Márton

„Aki önmagát megreformálja, nagyon sokat tesz ezáltal mások megreformálása érdekében is; egyik oka annak, hogy a világ nincs megreformálva az, hogy mindenki azt szeretné, hogy a másik kezdje ezt el. Soha nem gondolja senki magáról azt, hogy neki kellene megtennie az első lépést.”

Thomas Adams

„Jaj! Vajon gondolhatjuk azt, hogy kész a reformáció, ha lemondunk néhány ceremóniáról, megváltoztatunk néhány öltözetet, néhány gesztust és formát? Nem, uraim! A lelkek megtérítése és megmentése a mi feladatunk. A reformáció legfontosabb, legjobb része az, ami leginkább az emberek megmentésére irányul.”

Richard Baxter

Válogatta és fordította: Incze Andrea

Sola Scriptura

KOPASZ GYULA

„A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.”
(2Tim 3,16-17)

Sola Scriptura – egyedül a Szentírás. Egyedül a Szentírás az, amire építhetjük és építenünk kell az életünket annak minden területén. A magánszférában, de a közösségi életben is. Hitvalló elődök ezt így fogalmazták meg a hitvallásban: „A Szentírásban Krisztus egyetemes egyháza a legteljesebb mértékben kifejtve találja mindazt, ami egyrészt az üdvözítő hitre, másrészt ami az Istennek tetsző élet helyes alakítására vonatkozik... Valljuk hát, hogy ezekből az Írásokból kell meríteni az igaz bölcsességet és kegyességet, a gyülekezeteknek is a reformációját és kormányzását, az istenes étellel járó kötelességeink tanítását, a tantételek igazolását és elvetését, vagy mindenféle tévelygés cáfolatát, valamint mindenféle intelmet.” (Helvét Hitvallás 1. fejezet). Miért is? Azért, mert úgy mondja fenti igénk, hogy „a teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.” Azért, mert a Biblia nem emberi bölcsességet sugároz, hanem isteni bölcsességet. Benne Isten ad alapot és útmutatást az életünkre nézve, általa Isten formál bennünket szerinte való emberekké.

Igénk három dologgal kapcsolatosan tanít a Szentírásra nézve: (1) az eredetről, (2) a rendeltetésről, és (3) a célról. Honnan ered a Szentírás, mi a rendeltetése, s mi célból történik mindez?

A Szentírás eredete

Honnan van a Biblia? A hitetlen ember el szokta intézni ezt a kérdést egy cinikus megjegyzéssel: „azt is emberek írták”. Ezzel besorolja az emberi értelem alkotta művek közé.

Tudjuk, hogy a Szentírás nem az égből pottyant, mintegy 40 szerző 1500 éves időtartamon belül írta le azt a 66 bibliai könyvet, amit ma a kezünkben tarthatunk. Ezek az emberek más-más kornak voltak a gyermekei. Három nyelven történt az írás. Az Ószövetséget – bár vannak benne arám részek is – többnyire héberül írták, az Újszövetséget pedig görögül. A szerzők társadalmi helyzetükre és műveltségükre nézve is különbözőek voltak. Ámós úgy beszél magáról, mint aki a földből él, földműveléssel és jószágtartással foglalkozik. Mózes egy sokrétűen képzett ember, Ezdrás pap, Péter halász volt, Pál rabbi iskolát végzett. Mégis megfigyelhető, hogy a különbözőségek ellenére a Szentírás egy szép egészet alkot. Aki figyelmesen elolvassa a Bibliát, legelőször arra döbbenhet rá, hogy mennyire egységes. Akármikor is éltek a szerzők, akármilyen műveltségük volt, akármilyen háttérből érkeztek, ugyanarról írnak ugyanazt, csak a stílusuk más, a formában van különbség.

Mi ennek a magyarázata? Az, amit Igénk így mond: „A teljes Írás Istentől ihletett”. Istentől lehelt, tőle származik. Mindannak a háttérében, amit a Bibliában olvasunk, Isten van. Ő a szerző. Ő az, aki arra indított embereket, hogy leírják mindazt, amit mi a kezünkben tartunk. Ezért a Biblia Isten Igéje, Isten beszéde.

Ennél a gondolatnál hadd említsek meg egy tévtanítást, ami észrevétlenül fertőz, s úgy hangzik, hogy „a Bibliában benne van Isten Igéje”. Aki nem figyel, észre sem veszi a csúsztatást, miszerint: benne van, de nem teljes egészében az. S majd vagy az olvasó, vagy az arra kijelölt bizottságok eldöntik, hogy mi számít Isten beszédének, és mi csak emberi.

Valljuk, hogy ami a Bibliában olvasható, az mind, válogatás nélkül Isten Igéje. Nem alsóbbrendű az a tanítás, amit az apostoloknál olvasunk, mint az, amit Jézustól hallunk az evangéliumokban, mert mindkettő forrása Isten.

„A teljes Írás Istentől ihletett”. Hogyan történt ez? Vannak, akik úgy képzelik, hogy mechanikusan, mint mikor valaki diktál egy másik embernek. Aki ír, az saját stílusától, műveltségétől függetlenül azt írja le, amit neki diktálnak. Ezt mechanikus inspirációnak nevezzük.

A református teológia az organikus inspirációt vallja, amely nem zárja ki az emberi faktort sem. Vagyis Isten az Ő akaratát, Igéjét, üzenetét úgy mondta el egy-egy bibliai írón keresztül, hogy a leírt szöveg magán viseli annak a személynek a stílusát, személyiségjegyeit. Valljuk ugyanakkor, hogy a megfelelő szavakat Isten adta gondolataikba. Ő irányította úgy gondolataikat, hogy azt írják, vagy még az írásba foglalás előtt mondják, amit Isten üzeni akar. Nem véletlenül használták a próféták ezt a kifejezést, vezették be így az üzenetet: „Így szól az Úr”. Ott valóban az Úr szólt. Nem saját gondolataikat mondták. Amikor Mózes tiltakozik, hogy nem tud beszélni, ezért Isten küldjön valaki mást, az Úr azt mondja neki: „Én leszek a te száddal, és megtanítlak arra, hogy mit beszélj”. (2Móz 4,13) Jeremiás fiatalságára hivatkozva próbált kibújni a küldetés alól. Neki azt mondja az Úr: „Én most a szádba adom Igéimet” (Jer 1,9). Pál is azt írja: „Ezeket hirdetjük is, de nem emberi bölcsességből tanult szavakkal, hanem a Lélektől jött tanítással, a lelki dolgozat a lelki embereknek magyarázva.” (1Kor 2,13)

„A teljes Írás Istentől ihletett”. Mit értett Pál a teljes Írás alatt? A Biblia abban a formában, ahogyan ma a kezünkben tartjuk, még nem volt kész. Az újszövetségi iratok, mint ez a levél is, amelyből igénk

való, ebben az időben íródott. Érthetjük úgy a „teljes Írást”, mint mindazt, ami rendelkezésükre állt Isten kinyilatkoztatásaként. Az Ószövetség és az Újszövetség már meglévő iratait. Az apostol ugyanazzal a tekintéllyel idéz az Ószövetségből, mint a Lukács evangéliumából, amikor ezt írja: „Mert azt mondja az Írás: »Nyomatató ökörnek ne kösd be a száját«, és »Méltó a munkás a maga bérére«”. (1Tim 5,18) (Lásd: 5Móz 25,4; Lk 10,7). Amikor ma ezt olvassuk, hogy „a teljes Írás Istentől ihletett”, az a kezünkben lévő teljes Szentírást jelenti a maga 66 könyvével.

Miből lehetek bizonyos, hogy a Szentírás Istentől való könyv? Abból, hogy minden, amit Isten megmondott, úgy volt. A már beteljesedett próféciák ezt igazolják. Utána nézhet bárki. Jézus egy ilyen egyszerű utat ajánl: Cselekedd, és megtapasztalod igaz voltát. „Ha valaki kész cselekedni az ő akaratát, felismeri erről a tanításról, hogy vajon Istentől való-e, vagy én magamtól szólok.” (Jn 7,17)

A Szentírás rendeltetése, haszna

„Hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre”.

1. „*Hasznos a tanításra*”. Mindenki tanul valahonnan. A kérdés csak az, hogy honnan és mit. Tanít a világ. Tanít a média. Tanít az erőszakra, az erkölcstelenségre, a tiszteletlenségre. Megtanít egy rossz értékrendet.

Nagy kegyelem, hogy Isten adta az Igéjét, hogy abból tanuljunk helyesen élni az Ő dicsőségére és egymás javára. Tisztelni és megbecsülni az életet, és vigyázni arra. Megtanít helyesen látni a múltat, értékelni és jól kihasználni a jelent, és reménységgel nézni a jövő felé.

Innen tanulhatjuk meg, hogy ki Isten, ki az ember, miért élünk, honnan vagyunk, hová tartunk. Az élet nagy kérdéseire és a helyes életvitelre innen kapjuk a tanítást. Azt mondja az Úr: „Bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod. Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.” (Zsolt 32,8)

Hasznos a tanításra úgy is, hogy ebből tanítjuk egymást és a ránk bízott életeteket. Megtanítjuk őket bibliai alapelvek mentén gondolkodni és élni.

2. „*Hasznos a feddésre*”. Amikor nem használ a tanítás, szükségünk van a feddésre. Ilyenkor Isten Igéje megfedd. Ez jöhet úgy, hogy olvasom vagy hallgatok az Igét, s abban a dologban, amelyben vétkeztem, engedetlen voltam, kapom a feddést. Jöhet azonban úgy is, hogy egy testvéren keresztül hoz elém Isten valamit az Ige alapján: Nézd, az Ige így ta-

nít, te meg másként viselkedsz. Hogy fogadom? Pál egy alkalommal megfeddte Pétert, mert képmutató módon viselkedett, s nem merete felvállalni meggyőződését egy bizonyos szituációban. Azzal, amit tett, rossz példát mutatott másoknak. Pál ezt nem nézhette el, ezért szeretettel, de keményen megfeddte. Hogy fogadta ezt Péter? Nem volt egy szava sem. Ez arra enged következtetni, hogy meghajolt az igei feddés előtt. (Gal 2,11-14) Nem mondja, hogy Pálnak semmi köze hozzá, ne szóljon bele. Isten felelőssé tett egymásért és az Ő ügyéért.

Dávid ezt mondja a 141. Zsoltár 5. versében: „*Ha igaz ver engem, szeretetből van az. Olaj a fejemnek még a feddése is.*”

3. „*Hasznos a megjobbításra*”. Helyreigazít bennünket. Olvastam egy történetet ezzel kapcsolatban, s úgy gondolom, hogy éltünk már át mi is hasonlót. Az egyik hívő embert egyfolytában megalázták, gúnyolták a munkahelyén csak azért, mert keresztyénnek, hívőnek vallotta magát, és rágalmakkal, valótlan vádakkal bántották. Akik szerették őt, azt mondták: ne hagyj ezt vég nélkül. A keresztyén se legyen olyan, akinek fát lehet vágni a hátán. Üss vissza nekik! Nem kell bosszút állni, de valahogy vágj vissza. El is tervezte, hogyan.

De aznap reggel ezt olvasta a csendességében: „*Magatokért bosszút ne álljatok, szeretteim, hanem adjatok helyet az ő haragjának, mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek- így szól az Úr.*” (Róm 12,19) Azt gondolta: Értem, akkor ma semmiképpen nem hajtjuk végre ezt az akciót. De ha ez valóban Isten szava, akkor kíváncsi vagyok, holnap mi lesz az ige. Másnap az következett a Hegyi beszédből, hogy szeressétek ellenségeiteket, jót mondjatok azokról, akik rólatok rosszat mondanak, imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket. Ekkor így gondolkodott: Értem, tegnap csak azt mondta az én Uram, mit ne tegyek, ma már azt is megmondja, mit tegyek. Nem lesz bosszúállás. Szelíd és finom bosszúállás sem.

Egy év múlva az Úr készített ennek a hívő embernek egy beszélgetést legfőbb gúnyolójával, és úgy tudott neki Isten szeretetéről beszélni, hogy annak az embernek a szíve is kinyílt Isten előtt. Ha korábban megmutatja, hogy neki is van „ökle” és bosszút áll, nehezen jöhetett volna létre ez a beszélgetés és ez a bizonyoságtétel. Isten az egészet egyben látta. Hogyan állíthatta le ezt az agyonsebzett embert? Az Igével. Ez a személy naponta olvasta azt, s a soron kö-

vetkező igerész által Isten helyreigazította, megjobbította a gondolatait. „*Hasznos a megjobbításra.*”

4. „*És az igazságban való nevelésre*”. Előbbre visz a megismert igazságban, Isten igazságában. János apostol harmadik levelét egy Gájusz nevű keresztyénnek írja az egyik gyülekezetben. Azt írja neki: „Nagyon örültem, amikor testvérek jöttek, és bizonyoságot tettek a te igazságodról, minthogy te igazságban jársz. Nincs nagyobb örömöm annál, mint amikor hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.” Arról a szeretetről ír, amely Gájusz szívéből áradt a testvérek felé. Távol volt tőle a hamisság, az önzés, a saját hasznának a keresése szemben azzal a Diotrefésszel, akiről a levél folytatásában ír az apostol.

A Szentírás célja

„Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített”. A tökéletes itt nem hibánélküli embert jelent. Tudjuk, hogy míg e földön élünk, nem lehetünk ilyenek. Legjobb igyekezetünk ellenére is lesznek hibáink, követünk el bűnöket. A tökéletes kifejezés itt arra vonatkozik, hogy Isten gyermeke előrehaladást mutat az Isten szerinti, jó cselekedetekkel teljes életben.

Mi nem csak üdvösségre lettünk megváltva, elsősorban persze erre, hanem jó cselekedetekre is. Úgy olvassuk az efézusi levélben: „*Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék. Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített Isten, hogy azok szerint éljünk.*” (Ef 2,8-10) Előbb az üdvösségről beszél az apostol, aztán a jó cselekedetekről. Mindkettőre Krisztusban kaptunk kegyelmet. És hogy mi a jó, azt megint csak az Igéből tudjuk. Az, ami Isten Igéje alapján, igaz hitből történik, Isten dicsőségére. Ő azt akarja, hogy gyermekei ezeket tegyék. „*Az Istenben hívők igyekezzenek a jó cselekedetekben elől járni*” (Tit 3,8) Ehhez Igétől áthatott életre van szükség. Ennek lehetősége pedig adott a számunkra.

„*A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.*” Élünk az Írás szerint! Ámen.

Sola Gratia

KOPASZ GYULA

„Hiszen kegyelemből van üdvösségetek által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék.”
(Ef 2,8-9)

Sola Gratia – egyedül kegyelemből van üdvösségünk. Jól ismert és sokat idézett tétel ez, s talán úgy vagyunk vele, mint általában az ismert igékkel, hogy megszokottá válik, s a mélységét nem mindig éljük át. Mert mi is az, hogy kegyelem? Kinek van rá szüksége? Miért kegyelemből van az üdvösség? S ha már van, milyen életet eredményez? Milyen élet jelenik meg a kegyelem nyomán? Látszik-e rajtunk, hogy kegyelmet nyert emberek vagyunk? Úgy gondolom, hogy nagyon fontos kérdések ezek.

Vizsgáljuk meg tehát: 1. Mi a kegyelem? 2. Kinek van rá szüksége? 3. Mi jellemzi a kegyelmet nyert embert?

Mi a kegyelem?

Olyan bánásmód Isten részéről az emberrel, amit az nem érdemel meg. Egészen mást érdemelne,

érdemelnénk, de Isten kegyelmes lévén nem az érdemeink szerint bánik velünk. Minden úrvacsoránál megvalljuk, s jó, ha ez szívből hangzik és nem csak megszokásból, hogy büntetést, halált és kárhozatot érdemelnénk megromlott természetünk miatt. Isten azonban kegyelmes hozzánk és nem ezt adja, hanem Jézus Krisztusban örök élettel ajándékozott meg. Tehát valami olyat kaptunk, amit nem érdemeltünk, amiért nem dolgoztunk meg. Nem is tudtunk volna megdolgozni.

Az Ószövetség héber szava, ami magyarul kegyelmet jelent, a „lehajolni” igéből származik. A kegyelem tehát lehajlást, odahajlást jelenet. A magasabban álló jóságát az alacsonyabbal szemben, az erősebb jóindulatát, kedvességét a gyengébbel szemben, a nagyobbak a kedvező jó tetszését a kisebbel szemben. Az újtestamentumi szó, a görög „karisz” vagy a latin „gratia” kellemes, kegyes magatartást jelent. Azt üzeni, hogy Istennek tetszik az, hogy irgalmat gyakorol, ajándékot ad, segítséget nyújt.

Kétféleképpen beszélhetünk Isten kegyelméről: van egy tágabb és egy szűkebb értelemben vett

megnyilvánulása Isten kegyelmének. A tágabb értelemben vett az általános gondviselés kérdésköréhez tartozik. Ez az, amiről Jézus úgy beszélt, hogy Isten „felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak”. (Mt 5,45) Kegyelem az egészségünk, a gyógyulásunk, az erőnk, a munkánk, egyáltalán az, hogy tudunk levegőt venni. Mondhatjuk, hogy minden kegyelem. Ezeket nem érdemeljük meg. Az Istennel szemben álló ember és emberiség egészen mást érdemelne. De Isten kegyelmes lévén még türelmesen vár, ahogy Péter apostol írja, „mert nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen” (1Pét 3,9). Valaki mondta, hogy a tágabb értelemben vett kegyelem, vagy egyetemes kegyelem, Istennek az a munkája, amellyel mérsékli a saját igazságosságát, feltartóztatja annak teljes érvényességét, elhalasztja, mintegy kitolja a végső leszámolás óráját.

Isten általánosan gyakorolt kegyelme az üdvözítő kegyelemnek a kerete. A tágabb és szűkebb értelemben vett kegyelem viszonyát a tölcserhez hasonlította valaki. Mint ahogy a tölcsernek azért van tágabb, szélesebb része, hogy minél többet felfogjon és továbbítsa a szűkebb, az elkeskenyedő részen át oda, ahova kell. Azért van a tágabb értelemben vett kegyelem, hogy lehetőleg minél kevesebb maradjon ki a szűkebb, különös értelemben vett kegyelemből. A cél az üdvösség. „Kegyelemből van üdvösségetek”.

Az üdvözítő kegyelem arról szól, hogy hozzánk úgy, ahogy voltunk, és oda, ahol voltunk Isten lehajolt, felemelt, és megajándékozott. „Minket is” – mondja az apostol.

Ki ez a minket? Kinek van szüksége kegyelemre?

A polgári életben kikkel gyakorolnak kegyelmet? Azokkal, akik valamilyen bűn miatt ítélet alá kerültek. Annak van szüksége kegyelemre, aki ítélet alatt van. A Biblia tanítja, hogy mindnyájan ítélet alatt vagyunk vétkeink és bűneink miatt. Úgy olvassuk az evangéliumban, hogy „aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta” (Jn 3,36). Tehát harag alatt vagyunk mindnyájan. Ezt Isten kegyelme most még nem engedi teljes erejében érvényesülni. Kegyelme feltartóztatja haragját. De ha valaki nem tér meg, nem fogadja el Krisztust, nem kiált kegyelemért, mert úgy gondolja, nem szorul rá, szembesül majd Isten ítélő haragjával.

Itt az efézusi levélben is nagyon markáns képet kapunk a kegyelemre szoruló emberről, és rálátást

arra, hogy miért nem lehet cselekedetek által üdvözülni. Az apostol egyértelműen hangsúlyozza, hogy „nem cselekedetekért”. Ugyanis olyan mélyre zuhantunk a bűnesetben, hogy nincsenek azok a jócselekedetek, melyek által onnan kijuthatnánk. Az Isten szerinti jócselekedetekre is képtelenné váltunk.

Az Ige többféleképpen mutatja be az embert elvezett, kegyelemre szorult állapotában. Az efézusi levélben több ezzel kapcsolatos gondolatot is találunk. A legmarkánsabb kép ez: „Halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt.” Mit jelent ez a lelki életben, hogy az ember halott? Azt, hogy érzéketlen az Isten dolgaira. Vallásos cselekvésekre képes, sőt halálosan vallásos, de az igaz Istent megismerni képtelen. Ehhez Isten munkájára van szüksége.

Egy másik gondolat: „voltatok sötétség”. Máshol vakságról beszél az Ige. A vak ember sötétségben van. Nem lát. Legfeljebb elképzelései vannak. S azok bőven vannak az Isten nélkül élő embernek. Vannak elképzelései magáról, Istenről, a világról. Csak ezek nem felelnek meg a valóságnak. Gyakran éppen az ellentétei a valóságnak. Mit mond a sötétségben élő ember magáról? Én jó ember vagyok. Mit mond az, aki már kapott lelki látást, akinek már megnyíltak a szemei? „Tudom, hogy nem lakik én bennem, azaz a testemben jó.” (Róm 7,18) Ami jó van bennem, az Istentől van.

Így alkot a sötétben élő ember magának képet Istentől. Olyan Istent képzel el magának, aki érte van. Ezt az Istent oda teszi, ahová akarja. Akinek már van világossága, az az élő és igaz Isten rendelkezésére akar állni, és az Ő dicsőségére akar élni. Alapmagatartása ez: „legyünk az Ő dicsőségének magasztalására” (Ef 1).

Egy újabb gondolat: „a harag fiai voltunk emberi természetünk szerint”. Mit jelent ez? Azt, hogy abban az állapotban semmi jóra nem számíhattunk.

Az Igében arról olvasunk, hogy az embernek ez a halálban, sötétségben, Isten haragja alatt levő állapota nem a semmittevésben nyilvánul meg, hanem abban, hogy míg a jóra képtelen, a gonoszságban, a bűnben nagyon is aktívan tevékeny. „Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, amelyekben egykor éltetek e világ életmódja szerint; igazodva a levegő birodalmának fejedelméhez, ahhoz a lélekhez, amely most az engedetlenség fiaiban működik. Egykor mi is mindnyájan közöttük éltünk testünk kívánságaival, követtük a test és az érzékek hajlamait, és a harag fiai voltunk emberi természetünk szerint, ép-

pen úgy, mint a többiek.” (Ef 2,1-3) Ez aktív részvétel a bűnben.

Mondhatná valaki: én nem voltam ilyen hitetlen koromban sem. De az Ige azt mondja: „Nincs különbség, mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének.” Lehet, hogy valakinél nem öltöttek testet bizonyos bűnös kívánságok, gondolatok, de ott voltak a szívben. A bűneset utáni ember szívének minden szándéka és gondolata ugyanis szüntelenül csak gonosz ifjúságától fogva. (1Móz 6,5; 8,21) Ha nem így lenne, Dávidnak nem kellett volna kérnie a zsoltárban: „Ifjúkorom vétkeire és bűneimre ne emlékezz! Kegyelmesen gondold rám, mert te jóságos vagy, Uram!” (Zsolt 25,7)

Amikor így nézzük magunkat, ahogyan a Biblia beszél rólunk, akkor látjuk meg valójában, hogy milyen kegyelmet gyakorolt irántunk az Atya. Hova hajolt le értünk Fiában, Krisztusban, honnan emelt ki, és hová emelt be. Azt írja az apostol: „minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt – kegyelemből van üdvösségetek! – és vele együtt feltámasztott, és a mennyek világába ültetett Krisztus Jézusért”. Még itt vagyunk, itt éljük a mindennapjainkat, tesszük feladatunkat, de úgy, mint mennyei polgárok.

Mi jellemzi a kegyelmet nyert embert?

Milyen a kegyelem alatt élő ember élete?

Úgy tűnik, hogy már az apostoli időkben is voltak félreértések azzal kapcsolatosan, hogy annak, aki kegyelmet nyert, kegyelemben él, milyen életet kell élnie. Ma is sokan hivatkoznak arra, amit Pálnál olvasunk a római levélben: „nem a törvény, hanem a kegyelem uralma alatt élték” (Róm 6,14). Amikor hivatkozunk az Isten parancsaira, gyakran halljuk: nem vagyunk a törvény alatt, kegyelem alatt vagyunk. Ezt félreértve egyesek szabados életvitelre szabadítják fel magukat és egymást. Pál ezt az Igét így folytatja ott, a római levélben: „Mit tegyünk tehát? Vétkezzünk, mert nem a törvény, hanem a kegyelem uralma alatt élünk? Szó sincs róla!” (Róm 6,15) A kegyelem nem a saját elgondolásunk szerinti életre szabadít fel, hanem egy Istennek tetsző, az Ő akaratát kereső és követő életre. Szent életre.

A Tituszhoz írott levélben világos tanítást kapunk arról, hogy a kegyelem hogyan munkálkodik a kegyelmet nyert ember életében. „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan, és kegyesen éljünk

a világban, mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik.” (Tit 2,11-14) A kegyelemi állapot nem szabadosságra szabadít fel, hanem az Isten gyermekeinek szabadságára, amelyben szabad már nem tennem azokat a dolgokat, amelyeknek korábban a varázsa, kényszere alatt éltem. A kegyelemben élő ember Krisztussal él szoros közösségben – Ő Isten testet öltött kegyelme –, s ebben a közösségben megerősödve tanul meg nemet mondani a hitetlenségre, világi kívánságokra, és igent mondani arra, ami jó, ami Istennek tetsző, ami tökéletes.

Aki azt mondja, hogy kegyelem alatt van és szabados életet él, az nem értette meg a kegyelem lényegét, s kérdés, hogy valóban kegyelem alatt van-e.

Aki kegyelemben van, annak az életében egyre inkább láthatóvá válnak a szent élet vonásai. Növekszik ezekben. Egyre inkább látni fogja, hogy sem mire sem képes magától, minden Isten kegyelme az életében, s ezért egyre hálásabb lesz nem csak a szavaival, hanem életvitelével is. Egyre inkább oda-szenteli magát.

Aki növekszik a kegyelemben, egyre csendesebben viseli az élet nehézségeit is. Péter apostolnál olvassuk ezt a megállapítást: „Mert kegyelem az, ha valaki Istenre néző lelkiismerettel tűr el sérelmeket, amikor igazságtalanul szenved.” (1Pt 2,19) Szolgáknak mondja ezt, akik kíméletlen uraiktól sok sérelmet kaptak. Kegyelem, ha ezeket a sérelmeket nem zúgolódással, bosszúvágygyal reagálják le, hanem Istenre néző csendes lélekkel. Az, hogy kegyelmet nyertünk és kegyelem által élünk, ilyen mindennapi viszonyulásokban a legszembetűnőbb. A mindennapi cselekedetekben. A folytatásban erről van szó a 10. versben: „Mert az Ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azok szerint éljünk.”

„Kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van, Isten ajándéka ez, nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék.” Isten üdvözítő kegyelme kizár mindenféle emberi dicsekvést, de annál nagyobb hálaadást munkál a hívő szívben. Legyen így a mi életünkben is. Ámen.

„Az pedig, hogy törvény által senki sem igazul meg az Isten előtt, nyilvánvaló, mert az igaz ember hitből él”. (Gal 3,11)

Sola Fide – egyedül hit által. Ezzel a hittétellel azt hangsúlyozták hitvalló eleink, amit az Ige is hangsúlyoz, hogy az üdvösség, az örök élet hit által lehet a miénk. Nem cselekedetekért, nem érdemből. Ezért nem lehet megdolgozni. Kegyelemből kapjuk, és hit által fogadjuk el. Azt pedig, hogy a miénk az üdvösség, a hitből fakadó cselekedetek bizonyítják. Az, hogy „az igaz ember hitből él”, vonatkozik az üdvösségre, és az üdvösséget nyert ember földi életére is. Mindent igyekszik hitből tenni.

Emlékezzünk a történetre: a király megbízott szolgájában, s számolatlanul is át merte neki adni az aranyat, mert az hugenotta volt. Abban az időben közmondássá vált, ha becsületes emberről volt szó: „Becsületes, mint egy hugenotta”. Miért volt megbízható emberek a hugenották? Mert hitből éltek. Nem a pillanatnyi előnyök, a helyzet adta lehetőségek határozták meg életüket, gondolkodásukat, cselekedeteiket, hanem az Istenbe vetett hitük.

Előljáróban hadd említsem bibliai példaként Nehémiást. Szomorúan mondja, hogy a korábbi helytartók, akik előtte voltak, megterhelték a népet különböző járulékokkal, és legényeik is hatalmas-

kodtak az embereken. És akkor így tesz bizonysgot: „*De én nem így tettem, mivel félem az Istent*”. (Neh 5, 15) Mi határozta meg Nehémiás viszonyulását? Az élő Istenbe vetett élő hite.

A következőkben definiáljuk a hitet, majd szönlünk a hit eredetéről, s aztán a gyakorlati megnyilvánulásairól.

Mi a hit?

Jobb talán úgy feltenni a kérdést, ahogy a Káténk is teszi: Mi az igaz hit? Mert van nem igaz hit is. Nagyon sok ember mondja, hogy hisz, s annyi minden van e mögött a hiszékenységtől a babonáig.

A Zsid 11 eleje így határozza meg a hitet: „*A hit pedig a remélt dolgok felőli bizonyosság, és a nem látott dolgokról való meggyőződés*”. Károli fordításában: „a reménylett dolgok valósága”. A remélt dolgok záloga. Nem minden remélt dolognak a záloga. Itt azokról van szó, amiket Isten kijelentett az Igéjében. A hit mindig az Ő kijelentett ígéreteire figyel. A Káté alapján a hit: „Nem csak az a bizonyos megismerés, melynél fogva igaznak tartom mindazt, amit Isten az Ő igéjében nekünk kijelentett, hanem egyszersmind az a szívbeli bizodalom is, melyet a Szentlélek az evangélium által gerjeszt bennem, hogy Isten nem csak másoknak, hanem nekem is bűnbocsánatot, örök igazsgot és életet ajándékoz kegyelméből, egyedül Krisztus érdeméért”. (Heidelbergi Káté 21. rész)

Sola Fide

KOPASZ GYULA

Megismerés, igaznak tartás, bizalom. Megismertem Istent és az Ő akaratát az Igéből, igaznak tartom, és megbízok abban, hogy úgy lesz. Úgy lesz mind az eljövendő dolgokra mind a jelenre nézve. A jelenre nézve is teljes mértékben megbízok Isten Igéjében, és az eljövendő dolgokról is teljes meggyőződéssel szölok. Úgy lesz, ahogyan Isten megmondta. Ha pontos részleteiben nem is tudhatjuk az eljövendő dolgok megvalósulásának a menetét, de abban, hogy Isten új eget és új földet készít az övéi számára, meggyőződéssel lehetünk, és erről nem félve, nem szégyenkezve kell bizonyosságot tennünk. Pál is azt mondja: „Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az minden hívő üdvösségére, zsidónak először, de görögnek is. Mert az Isten igazsága nyilvánul meg abban hitből hitbe, ahogy meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.” (Róm 1, 16-17) Mondja ezt olyan közegben, ahol a pogányok számára az evangélium tartalma, üzenete, Krisztus bolondságnak számított, a zsidók számára pedig megbotránkozás volt. Ő meggyőződéssel, és teljes bizonyossággal hirdette azt, mert tudta, hogy ez által segíthet élő hitre embereket.

Honnan van az igaz hit?

A hiszékenység, a babonás hit vele születik az emberrel. Az élő hitre el kell jutni. Hogyan lesz valaki hívővé? Az Igének ez a válasza: „Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által” (Róm 10, 17).

Úgy lesz hívővé az ember, hogy hallja az evangéliumot. Valaki beszélt nekünk is Krisztusról, a megváltásról, az Ő országaról. Nem úgy történt, hogy egy reggel arra ébredtünk, hogy elhagytuk a hitetlenséget minden előzmény nélkül, és már hiszünk is. Nem! Tehát valaki valahol elmondta nekünk az evangéliumot, a Szentlélek pedig munkálkodott a szívünkben, és így született a hit. Ahogy hallottuk: „A Szentlélek az evangélium által gerjeszti szívünkben” a hitet.

Felvetődik a kérdés: Ezek mellett hol van az ember felelőssége? Felelősek-e azok az emberek, akik nem hisznek azért, hogy nem hisznek, ha a hit az evangélium hirdetése és a Szentlélek belső bizonygatótételének a munkája? Miben áll az ember felelőssége? Abban, hogy ott van-e vagy sem, ahol az evangélium hangzik. És ahol hangzik, ott figyelemmel hallgat-e?!

Nekünk hívőknek meg kell látnunk a felelősségünket. Jó lenne, ha ez ráterhelődne a szívünkre. Nem vesszük elég komolyan. Mi a felelősségünk? Ha a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által, akkor annak hangzani kell. Jézus azzal bízott meg, hogy menjünk el, és hirdessük az evangéliumot minden teremtménynek. Menjünk és tegyünk tanítványokká másokat. Így élünk ebben a világban? Ez hajt bennünket? Olyan félve érintjük ezt a kérdést, pedig nem kellene, mert Ő ott van mögöttünk, velünk. Ennél a megbízatásnál hangzik el az ígélet: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”. (Mt 28, 20) Hányan hallották tőled a héten az evangéliumot? Persze, szembe kell nézni azzal, hogy lesznek megjegyzések, gúnyolódások a környezet részéről. Amikor valaki frissen megtér és még az első szeretet tüze ég a szívében, megy és mondja. A környezete szerint már olyan lett, mint egy lelkész, sőt még rajta is túltesz... Az a jó, ha mondjuk, ha keressük az alkalmat, hogy hogyan mondhassuk el az evangéliumot embertársainknak, hogy ők is üdvözüljenek...

Mi jellemzi azokat az embereket, akik hitből élnek?

Egyszer egy fiatal fiú úgy ment haza a keresztyén nyári táborból, hogy hisz Jézus Krisztusban, mint Megváltójában. Olvasta az Igét, kereste a közösséget. Hitetlen nagymamája azonban lehűtötte a lelkesedését: hitből nem lehet megélni. Aztán a fiú visszament a világba. A gazdagságának él...

Nem lehet hitből megélni? A Zsid 11 szerint csak hitből érdemes élni és meghalni is. Ez a rész bemutatja, hogy mi mindenben lesz nyilvánvalóvá a hit, s hogyan működik a gyakorlatban, milyen annak az

embernek az élete, aki Istenre figyelve, benne bízva éli mindennapjait.

Hit által értjük meg a mindenséget. *„Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állott elő.”* (Zsid 11,3) Hit nélkül az ember csak találgat, tapogatózik, s aztán amit tudományos kutatás eredményének nevez ma, holnap rácafol. Hit által megértjük, hogy mi nem a véletlen műve vagyunk.

Hit által tudjuk Istent helyesen tisztelni, helyes istentiszteletet bemutatni. Ennek egyik példája Ábel. Tudjuk a történeti leírásból, hogy nem csak ő vitt áldozatot Istennek, hanem a testvére, Kain is. Az Ábelét értékesebb ajándéknak nevezi az Ige. Miért? Elsősorban nem az anyagi értéke, hanem a szív állapota miatt. Ő szívből tette, amit tett, Istenre néző lelkiismerettel. Kain pedig úgy adott valamit, hogy ha a testvére áldoz, hát ő is. Míg Ábel a legjavát adja a juhainak, Kain is ad valamit a föld gyümölcséből... Külsőre nem is látszik talán a különbség, de Isten a szívet nézi. Olyan ez, mint mikor valaki ott van az istentiszteleten, de a gondolatai máshol vannak, vagy ha hallja is, ami hangzik, nem engedi, hogy hatással legyen az életére. A másik pedig úgy hallgatja, hogy beleremeg az egész lénye. Tudja, hogy róla van szó, és úgy megy tovább, hogy változott az élete.

Aki hitből él, annak van jövőlátása, mert Isten ígéreteire épít. Noéről olvassuk, hogy kijelentést kapott Istentől, és ezt nagyon komolyan vette. Ez tettekben mutatkozott meg: a háza népe megmentésére bárkát épített... Te mit teszel házad népe megmentésére? Sokat fáradsz házunk népe érdekében. Igyekszünk biztosítani gyermekeink jövőjét... Az Ige azt mondja: *„Ha pedig valaki az övéinek és főleg házanépének nem viseli gondját, az megtagadta a hitet, és rosszabb a hitetlennél.”* (1Tim 5,8) De miből áll ez a gondviselés? Csak anyagiakból? Mennyire helyezünk hangsúlyt a mieink lelki életére?

A jövőlátással kapcsolatban Ábrahámról is azt olvassuk, hogy várta az alapokkal bíró várost. Azt, hogy van reménye az eljövendő dolgok felől, azal jelezte, hogy sátrakban lakott. Valamiképpen mindig kifejezésre jut az, ha számolunk az eljövendő dolgokkal.

A hit járatlan utakon vezet. Azt olvassuk Ábrahámról: *„... és kiment, nem tudva, hova megy.”* (Zsid 11,8) Nem felelőtlen az ilyen ember? Nem! Egészen Istenre hagyatkozik, amikor elindul. Isten tudja, hogy merre akarja őt vezetni, s ez elég.

A hit erőt ad a próbák között. Nem mindig értjük azonnal, hogy Isten miért próbál bennünket. Ábrahám sem értette azonnal, de tudta, hogy Isten nem ejt hibát. Ezért nem zúgolódik, amikor megpróbáltatják. Péter apostol azt írja a megpróbáltatásokról: *„... hogy a ti kipróbált hitetek, amely sokkal becsesebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranynál, dicséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak bizonyuljon Jézus Krisztus megjelenésekor.”* (1Pét 1,7)

A hit bátorságot ad a nagyon veszélyes helyzetekben is. A hitből élő ember tudja, hogy nincs egyedül. Mózes szülei nem féltek a király parancsától, ezért rejtgették a gyermeket három hónapig.

A hit tiltakozik a világiasság ellen. Mózes tiltakozott az ellen, hogy a fáraó lánya fiának nevezzék. Nem varázsolta el őt Egyiptom gazdagsága, ottani helyzetéből fakadó előnyei. Tiltakozott. Amikor inkább világ szerint döntesz egy-egy kérdésben, mint Isten Igéje szerint, akkor nem hitből cselekszel.

A hit segít jól dönteni kritikus helyzetekben is. Mózes inkább választotta az Isten népével együtt a nyomorgást, mint a bűn ideig, óráig való gyönyörűségét. Mindezt azért, mert Krisztusra nézett. Nagyobb gazdagságnak tartotta a Krisztusért viselt gyalázatot, mert előre nézett. Nem a pillanat adta lehetőségek bővültek el. A megjutalmazásra tekintett.

A hitben kitartás van. Mózesről azt is olvassuk: *„kitartott, mintha látta volna a láthatatlant”* (Zsid 11,27). Az a hit ad kitartást a nehéz helyzetekben, amely tud felfelé és előre nézni.

Hit által leomlanak a nagy akadályok. Jerikó kőfalai óriási akadálynak tűntek a honfoglaló izraeliták előtt. De mivel hittek Istennek és azt tették, amit Ő mondott, kéz érintése nélkül omlottak le a falak.

A hit nagy győzelmeket él át, de nagy nyomorúságokban is tartást ad. Két csoportról olvasunk a rész végén. Egyik nagy győzelmeket élt át hit által, a másik ugyanazon hit által kiállta a próbákat, megállt az üldöztetések között, kész volt a mártíromságra is.

„Az igaz ember hitből él.” Segítsen Isten, hogy a hit ne szó legyen a szánkban, hanem bizalom az életünkben, Istenre hagyatkozás, ami meghatározza minden lépésünket, döntésünket, egész életvitélünket! Ámen.

Solus Christus

KOPASZ GYULA

„Nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnénk.” (ApCsel 4,12)

Solus Christus – Egyedül Krisztus. Egyedül Krisztus által van az üdvösség. Rajta kívül nincs más alap és más út az üdvösségre. Erről szent meggyőződéssel tesz hitvallást Péter apostol ebben a történetben is, melynek gyújtópontja az Ékes kapu sántájának a meggyógyítása volt. Nyilvánvaló csoda történt Jézus nevében, egy több mint negyven éves emberen, aminek szemlélésére az ott lévők mind összefutottak. Ennek a sokaságnak Péter bizonyítást tett az Úr Jézusról, s ennek a gyógyításnak a kapcsán, ami a jelajándékok egyike volt az apostoli korban, hirdeti, hogy egyetlen alapja az életnek, üdvösségnek az a Jézus, akit keresztfára szegeztek, de aki a harmadik napon feltámadt. Ő a Sarokkő, az alap, akire építhetünk, akire építenünk kell. Nincs más. A bűnbeesett emberiség számára kizárólag Jézus által van lehetőség az üdvösségre. Tisztán és

félreérthetetlenül hirdeti ezt az apostol. Hirdették a reformátorok is, amikor kimondták a Solus Christus igazságát. Ezt kell nekünk is hirdetnünk, akik már üdvösséget nyerhettünk az Ő kegyelméből.

Ebben a mai, vallásilag is összezavart világunkban, ahol egyre nagyobb erővel igyekeznek elmosni a tiszta igei határvonalakat, szükséges meghallanunk és továbbadnunk ezt a tiszta hangot: „Nincsen üdvösség senki másban”.

Miért kell ezt olyan erőteljesen hirdetni?

Hát nem mindenki gondolja ezt így?

Sajnos, nem! Ott sem így gondolta mindenki. Péter ott a vallásos zsidóság számára hirdeti a Krisztust, akik a törvény cselekedeteiben bíztak. Ebben nevelkedtek. Ezt tanulták. De nem a törvény megtartása által, hanem a Krisztusba vetett élő hit által van üdvössége az embernek!

A törvény általi üdvözülésnek a problémája az első gyülekezetek életében is zavart keltett. A Római és Galata levélben Pál apostol részletesen foglalkozik ezzel a kérdéssel. A judaisták azt tanították, hogy

a megigazuláshoz nem elég Krisztusban hinni, szükség van a törvény megtartására is. Értették alatta az étkezési törvényeket és a körülméltelkedést is. Pál erőteljesen tesz bizonyosságot, amikor ezt írja: *„Tudjuk, hogy az ember nem a törvény cselekedetei alapján igazul meg, hanem a Krisztus Jézusba vetett hit által. Ezért mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk a Krisztusban való hit, és nem a törvény cselekvése által, mert a törvény cselekvése által nem igazul meg egy ember sem.”* (Gal 2,16)

Úgy látom, hogy korunkban két nagy veszély fenyegeti a keresztyénség tiszta gondolkodását az üdvösség kérdésében. Az egyik ma is a törvény általi üdvözülés tana. Ez sokkal jobban beleivódott a közfelfogásba, mint gondolnánk. Gyakran magukat reformátusnak valló emberek is úgy beszélnek az üdvösség kérdéséről, hogy az érdem szerint adatik. Ha megkérdezzük korunk vallásos emberét, hogy az üdvösségben vagy a kárhozatban fogja-e eltölteni az örökkévalóságot, általában ilyen választ kapunk: „majd ahogy érdemljük”. Miért így válaszol? Mert úgy gondolkodik, hogy azt a cselekedeteivel valamilyen képpen kiérdemli majd. Nem Krisztusra épít, nem az Ő váltságáhalálára hivatkozik, hanem saját, jónak vélt cselekedeteire.

Amikor Káténk a megváltásunk problémájával foglalkozik, ezt a kérdést is felteszi: „Hisznek-e azok is az egyedül üdvözítő Jézusban, akik üdvösségüket a szenteknél, önmaguknál, vagy másutt keresik? Felelet: Nem, sőt valójában megtagadják az egyetlen Üdvözítőt és Megváltót, Jézust, noha szájukkal dicsekszenek Ővele. Mert vagy Jézus nem tökéletes Megváltó, vagy akik ezt a Megváltót igaz hittel elfogadják, azoknak mindent Őbenne kell megtalálniuk, ami üdvösségükre nézve szükséges.” Heidelbergi Káté 30. kérdés – felelet.

Egy másik nagy veszély korunkban a vallási szinkretizmus. Ez azt jelenti, hogy az összemosódott vallási nézetek alapján azt gondolják némelyek, hogy lényegében minden vallás Istenhez vezet. Szokták mondani, hogy végső soron mindnyájan ugyanazt az Istent imádjuk. Mindegy, hogy milyen néven említjük, mindegy hogyan akarunk eljutni hozzá, lényeg az, hogy ott legyünk. Jézust besorolják a vallásalapítók közé. Tagadják, hogy egyedül Jézus lenne az Út a mennybe az ember számára. Bizonyára hallottunk már, vagy olvastunk olyan megközelítéséről a témának, mely szerint az egészet úgy kell elképzelni, mintha Isten és a menny egy magas hegyen lenne, s

egyikünk innen, másikunk amonnan közelíti meg, a lényeg, hogy feljusson az ember.

Nagyon divatos ez a gondolkodás, már az unitáriusok kátéjában is fellelhető, csak éppen nem igaz. Az egyik kérdésük/válaszuk ez: „Hogyan jutottunk tisztább valláshoz? A vallástörténelem tanítása szerint tisztább valláshoz úgy jutottunk, hogy Isten küldött felvilágosult, bölcs valláserkölcsei tanítókat, akik az értelemmel megegyezőbb, tisztább vallásos meggyőződésre vezettek. Isten küldötteit prófétáknak, apostoloknak vagy vallásalapítóknak nevezzük. A történelem folyamán Istennek ilyen küldöttei voltak: Zoroaszter a perzsáknál, Konfucius a kínaiaknál, Mózes és a próféták a zsidóknál, Buddha a hinduknál, Mohamed az araboknál.” Következő kérdés: „Ki volt Isten legnagyobb prófétája? Isten legnagyobb prófétája Jézus volt, a keresztyén vallás megalapítója. Ő tanított meg Isten igaz ismeretére és szeretetére.”

Mit tanítanak ezek a káté kérdések? Azt, hogy Jézus egy a vallásalapítók közül, igaz a legnagyobb, de amazoknak a tanítása is az üdvösség felé vezet az embert. Sajnos ma sokan gondolkodnak így, és egyre nagyobb teret hódít a keleti misztika, egyre nagyobb a pogány vallások felé való nyitás. Végül minden út egy helyre vezet. De nem így van!

Péter apostol nagyon határozottan hirdeti, hogy Jézus a Sarokkő, az alap, és „Nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnénk”, csak a Jézus neve. „Nincs más, csak Jézus!” – mondja az egyik ének. Ő mondta: *„Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet. Senki sem mehet az Atyához, csakis én általam”.* (Ján 14,6) Nem sértő ez a kizárólagosság más vallásokra nézve? Lehet. De nem inkább ezt a kérdést kellene feltenni: „Nem sértő-e Istenre nézve, hogy az ember hátat fordít neki, kitalál mindenféle utat és elhisz mindenféle tanítást, csak ne legyen benne a Bibliában?”

Ne építsünk másra, csak Jézusra! Minden más csak homok. Ő a Kőszikla. Ő a mi üdvösségünk.

Ha ezt már megértettük, és átéltük, ha már mienk az üdvösség, akkor lássuk meg ennek fényében felelősségünket és lehetőségünket is. Mi az?

Amit Péter is tesz: hirdeti Krisztust és a benne kapott üdvösséget. Bizonyosságot tesz róla. Magasba emeli az Ő nevét, és ezáltal embereket segít el az üdvösségre. Olvassuk ebben a történetben is, hogy a hívó férfiak száma mintegy ötezerre nőtt. *„A hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által.”* (Róm 10,17)

Mondani kell. Bizonyoságot kell tenni szavainkkal is, életünkkel is.

1. A keresztyén bizonyágtétel elsődleges színtere a család. A mieink. Elsősorban feljűk tartozunk ezzel a felelősséggel. Üdvösséget nem tudunk adni gyermekeinknek, nincs a hatalmunkban, de az üdvösség útját meg tudjuk mutatni számukra. Üdvösségre jutásukban segédkezhetünk hiteles bizonyágtétellel. Két példára emlékezzünk ezzel kapcsolatban.

Timóteus anyjáról és nagyanyjáról azt olvassuk, hogy képmutatás nélküli hívő életük nagy hatással volt a fiatalemberre. Azt írja Pál apostol az efézusi gyülekezetben szolgáló Timóteusnak: *„Eszembe jutott ugyanis a benned élő képmutatás nélküli hit, amely először nagyanyádban, Lóiszban és anyádban, Eunikében lakott, de meg vagyok győződve arról, hogy benned is megvan.”* (2Tim 1,5) Képmutatás nélküli hit: összhang van a szavak és a cselekedetek között. Nem csak mondták, hanem éltek is a Krisztust. Nem csak beszéltek róla, hogy üdvösségük van Krisztusban, hanem annak megfelelő életet is éltek. Ez hiteles bizonyágtétel volt. Nem tudták átadni a képmutatás nélküli hitet, de tudtak példát adni. Milyen példa a mi életünk?

Számomra nagyon kedves példa az evangéliumból Cirénei Simon élete is. Róla annyit tudunk, hogy ő segített Jézus keresztyét vinni a Golgotára. Éppen a mezőről jött, amikor Jézust vitték megfeszíteni. Mondhatnánk: véletlenül került bele a történésekbe. Pedig véletlenül nincsenek. *„Kényszerítettek egy arra menő embert, cirénei Simont, Alexander és Rufusz apját, aki a mezőről jött, hogy vigye a keresztet.”* (Mk 15,21)

Nem tudom, elgondolkodott-e már azon valaki, miért úgy azonosítja ezt a férfit Márk evangélista, hogy ő Alexander és Rufusz apja? Nyilván azért, mert az evangélium írásba foglalásakor ez a két testvér már ismert lehetett a gyülekezetekben. Tehát keresztyének voltak. Hogyan kerültek kapcsolatba Krisztussal? Nem beszél erről az Ige, de minden biztonnyal apjuk által. Cirénei Simonra, aki 'véletlenül' került a történetbe, olyan hatással volt a keresztre feszítés eseménye, hogy megtért. Fiai tőle hallhattak Krisztusról. Az apa példája fiai szívét is odafordította üdvösségünk fedelméhez, Krisztushoz.

2. Hirdetnünk kell Krisztust a családon kívül is. Abban a közegben, amelyben vagyunk, élünk, ahová Isten helyez. A Cselekedetek könyvében nyomon követhetjük Pál apostol misszióját. Mindegy hogy hol van, saját népe között vagy pogányok között, akár helytartók előtt, mindegy, honnan indítja bizony-

ságtételét, Krisztushoz jut, Őt hirdeti, és az élete is róla tesz bizonyoságot.

A Filippi levélben azt írja olvasóinak, mindannyiunknak: *„Zúgolódás és vonakodás nélkül tegyetek mindent, hogy feddhetetlenek és romlatlanok legyetek, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben, akik között ragyogtok, mint csillagok a világban, ha az élet igéjére figyeltek.”* (Fil 2,15-16) Ragyogni kell, Krisztusra mutatni életünkkel, szavainkkal.

Nekünk, ha már üdvösségünk van Krisztus Jézusban, az a feladatunk, hogy bizonyoságot tegyünk, hogy tanúk legyünk. Tanúi az üdvösség Urának, Jézus Krisztusnak. *„Ne szégyelld hát, a mi Urunkról szóló bizonyágtételt.”* (2Tim 1,8)

Mert *„nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnének”* csak a Jézus neve. Övé legyen a dicsőség az Atya Istennel, és a Szentlélekkel együtt. Ámen.

Soli Deo Gloria

KOPASZ GYULA

„Akár esztek tehát, akár isztok, bármi más cselekesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek!” (1Kor 10,31)

Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a dicsőség. Az öt Sola-val eleink az üdvösségünk kérdésében adtak tiszta tanítást és eligazítást, amikor ki mondták, hogy az ember üdvössége egyedül kegyelemből, egyedül hit által, egyedül Krisztusban lehetséges. Erről egyedül a Szentírás ad tiszta tanítást. A mi üdvösségünk szerzője és véghezvivője Isten. Ezért egyedül Ővé a dicsőség is.

Hitvalló eleink nem csak hangoztatták, tanították ezeket az igei igazságokat, hanem igyekeztek érvényt is szerezni ezeknek a mindennapi hitéletben. Ma annak vagyunk a tanúi, hogy most is hangzanak ezek a jelmondatok, de gyakran a szavak szintjén maradnak. Egyházi vonatkozásban is, meg egyéni hitélet szintjén is. Őrizzen meg Isten bennünket attól, hogy csak mondjuk, de ne éljük az Ige igazságait. Segítsen, hogy ne csak szó legyen az ajkunkon, hanem valóság is az életünkben: Soli Deo Gloria, egyedül Istené a dicsőség. Igyekezzünk arra, hogy hálából az Ő dicsőségére éljünk a leghétköznapibb dolgokban is, ahogyan fenti igénk is mondja: „Akár esztek tehát, akár isztok, bármi más cselekesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek!”

I. Miért tegyünk mindent az Isten dicsőségére?

1. Arra lettünk teremtve, hogy Isten dicsőségére éljünk. Az egész teremtettség, s benne az Isten képét viselő ember, arra hivatott, hogy Isten dicsőségére és magasztalására legyen. A Heidelbergi Káté így tanít erről: „Isten az embert jóvá, és a maga hasonlatosságára, azaz valóságos igazságban és szentségben teremtette avégre, hogy teremtő Istenét igazán megismerje, szívből szeresse és vele örökké tartó boldogságban élvén Őt dicsérje és magasztalja”. (6. kérdés-felelet).

Nem biblikus tanítás az, hogy minden az emberért van, és az ember van a teremtés középpontjában. Az Ige nem antropocentrikusan tanít, hanem theocentrikusan. Vagyis nem emberközpontú az Ige tanítása, hanem Istenközpontú. Mindennek a középpontjában Isten áll. Ő biztosítja mindennek a harmóniáját. Az ember is csak a vele való közösségben lehet boldog, akkor, ha nem önmagát kívánja megvalósítani, hanem Istent akarja szolgálni, az Ő dicsőségére élni. Így élt az első emberpár az Édenben a bűnesetig.

A bűneset következtében az ember elszakadt Istentől, s élete öncélúvá lett. A bűn által megrontott ember portréját látjuk a Róma 3-ban: „Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki értse, nincsen, aki keresse Istent. Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak,

és nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlen egy sem. Nyitott sír a torkuk, nyelvükkel ámitanak, kígyóméreg az ajkukon; szájuk átokkal és keserűséggel van tele. Lábuk gyors a vérontásra, romlás és nyomorúság jár a nyomukban, és a békesség útját nem ismerik: Isten félelmével nem törődnek... Nincs különbség: mindenki vétkezett és híjával van az Isten dicsőségének” (Róm 3,10-18.22-23). Ilyen szomorú lenne a helyzet? Igen!

Az ember, aki arra teremtett, hogy Isten dicsőségére legyen és az Ő dicsőségét tükrözze, híjával van az Isten dicsőségének. Tudomást sem akar szerezni arról, hogy mi lenne az élete fő célja. Úgy igaz, ahogy egy régi ének mondja: „Él a mának, él magának, egy-

re csak remél, S mire álma itt beválna, csak a híre él”.

Isten kegyelme, ha ez mégis másként van. A római levélben így folytatódik a fenti kijelentés: „Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Mert az Isten Őt rendelte engesztelő áldozatul azoknak, akik az Ő nevében hisznek” (Róm 3,24-25).

2. *Krisztusban kegyelemből Isten dicsőségének magasztalásra lettünk újjáteremtve.* Megváltásunk célja, hogy a bűn által megrontott ember és a bűn által megrontott teremtés ismét helyes viszonyba kerüljön Istennel, vagyis az Ő magasztalására legyen. Mivel Istennek ez volt az örök tanácsvégzése még a teremtés előtt, Ő ennek megfelelően végzi el a helyreállítást. A mi életünkben is. Azt olvassuk életünk céljáról az efézusi levélben, hogy „az Ő dicsőségének magasztalására legyünk” (Ef 1,12). Ezért történt a kiválasztás már a világ teremtése előtt, ezért fogadott Krisztusban fiaivá és ezért adta a Szentlélek pecsétjét is a szívünkbe. „Őbenne pedig titeket is – miután hallottátok az igazság igéjét, üdvösségetek evangéliumát, és hívőké lettetek – eljegyzett pecsétjével, a megígért Szentlélekkel, örökségünk zálogával, hogy megváltsa tulajdon népét az Ő dicsőségének magasztalására.” (Ef 1,13-14)

A cél nem változott: Isten dicsőségére élni. Ezáltal lehet ismét boldog az életünk. Hívó emberekként tapasztalhatjuk, hogy ami nincs az Isten dicsőségé-

re az életünkben, az nekünk sem okoz hosszú távon örömet és nem ad békességet. Ami viszont Isten dicsőségére történik, azon megnyugszik Isten áldása, és abban békességet talál a mi lelkünk is.

II. Hogyan éljek Isten dicsőségére? Mivel lehetek Isten dicsőségére?

Alapigénkben az apostol azt mondja: „Mindent Isten dicsőségére tegyetek!” Ennek a versnek az eleje egészen hétköznapi dolgokra hívja fel a figyelmünket: „Akár esztek tehát, akár isztok, bármi mást cselekesztek, ...” Ebben a kérdésben nincs helye a leszűkítéseknek. Nem úgy van, hogy a gyülekezetben dicsőítem az Istent, de a mindennapi élet más kategória. Nem! A keresztyén élet egységes nagy egész. Mindennel, amit teszünk, Isten dicsőségére kell lennünk. Valaki írja: „Mielőtt bármibe belefognánk, hajtsuk meg fejünket, és kérjük az Urat, hogy dicsőítse meg magát abban, amit most tenni készülünk. S ha ez nem dicsőítheti Istent, akkor inkább hagyjuk abba.” A hívő ember nem azt kérdezi: Jó lesz ez nekem? Hanem azt kérdezi: Dicsőíti ez Istent? Így kell, hogy hozzáálljunk a leghétköznapibb dolgoktól a legünnepélyesebb kérdésekig, mindenhez. Így van-e ez?

„Akár esztek, akár isztok”. Eszem, mert éhes vagyok. Iszom, mert szomjas vagyok. Mi van ebben Isten dicsőségére? Hogyan lehet ez Isten dicsőségére? Hálaadással. Azzal lesz Isten dicsőségére, ha hálaadással teszem ezt.

Öltözködöm, mindig az időjárásnak megfelelően. Hogyan lehetek ezzel Isten dicsőségére? Egyrészt, ha illendően öltözködöm, másrészt, ha hálaadással vagyok a mező liliomainak szépségére is gondot viselő Istenem iránt. A hálaadás Isten dicsőségét ismeri el. „Egyre többen adjanak hálát az Isten dicsőségére.” (2Kor 4,15)

„Mindent Isten dicsőségére tegyetek!” A „minden” arra int, hogy Istenre nézve éljem keresztyén életemet minden területen. Rá mutasson, róla beszéljen minden szavam, minden tettem.

Pál írja: „Hála legyen Istennek, aki a Krisztus ereje által mindenkor diadalra vezet bennünket, és ismeretének illatát terjeszti általunk mindenütt. Mert Krisztus jó illata vagyunk Isten dicsőségére mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között” (2Kor 2,14-15).

Egy történet szerint egy illatszer-kereskedés úgy hívta fel magára az emberek figyelmét, hogy kidolgozott egy egyszerű mechanizmust. Amikor a vevő távozott az üzletből, ajtónyitáskor egy csepp parfüm hullott a ruhájára. Ezt vitte magával, amikor elment.

Ahová ment, mindenütt érezték rajta ezt az emberek, s rákérdezhetek, honnan való az illat, amit magán hord. Így lett egyre ismertebbé ez az üzlet, így lett egyre nagyobb a hírneve.

Hogyan élhetek Isten dicsőségére? Ha Krisztus élete lesz látható az én életemben. Ha Őt illatozza minden szavam és tettem. Ha az Ő indulata lesz az én indulatom, az Ő szelídsége az én szelídségem, az Ő igazsága az én igazságom. Ha Őt hordozom. Ha nem csak mondom, hanem valósággá is lesz az életemben: „Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem, azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem” (Gal 2,20). Urunk valóságos emberi testében mindent az Atya dicsőségére tett. Így élt közöttünk. Így akar bennünk is élni Lelke által.

Engedjük és kérjük, hogy Ő élje bennünk az életét, hogy az Ő illata lehessünk. „Ne éljek én, csak élted éljem, Csak érted, s általad.” (383. Hallelujah ének) Így lehetek Isten dicsőségére.

Azt mondja az apostol: „Krisztus jó illata vagyunk Isten dicsőségére” (2Kor 2,15). Ha mi naponként Krisztusnál járunk csendességünkben, akkor az Ő illatával kell kilépnünk a világba, s az Ő illatával kell felhívunk az emberek figyelmét Őrá, a mi Urunkra. Ez Isten dicsőségére szolgál. Ha egy ember, mert érzi Krisztus jó illatát, Istenhez talál, általunk megdicsőül Isten neve. Ezzel Isten dicsőségét szolgáljuk.

Isten dicsőségére vagyunk, ha egymással szeretetben élünk. Azt írja az apostol: „Fogadjátok be tehát egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére” (Róm 15,7). Isten dicsőségére volt az, hogy Krisztus befogadott minket, hogy sajátjává tett, közösséget vállalt velünk. Amikor hívőként befogadjuk, elfogadjuk és hordozzuk egymást szeretetben, az Isten dicsőségére szolgál. Az apostol előzőleg így ír: „Mi erősek pedig tartozunk azzal, hogy az erőtlenekek gyengeségeit hordozzuk, és ne a magunk kedvére éljünk. Mindegyikünk a felebarátjának kedvezzen, mégpedig annak javára, épülésére. Hiszen Krisztus sem magának kedvezett” (Róm 15,1-3).

Istent dicsőíti a gyümölcsökkel teljes keresztyén élet. Azt mondja Urunk az igazi szőlőtő példázatában: „Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek” (Jn 15,8).

III. Az Istent dicsőítő élet jutalma

Szóljunk még arról, hogy az Istent dicsőítő életnek nem marad el az áldása, jutalma. Akik Istent dicsőítve élnek, azok Isten dicsőségében részesülnek.

Élinek mondja az Úr fiai romlott élete ítéleteként: „Akik engem dicsőítenek, azoknak dicsőséget szerzek, de akik engem megvetnek, gyalázatra jutnak” (1Sám 2,30). Sajnos Éli fiai nem éltek Istent dicsőítő életet. Meg is lett a szomorú következménye. Ellenkező esetben azonban megvan a jutalma: „azoknak dicsőséget szerzek”.

Péter apostol magát Krisztus eljövendő dicsősége részesének tekinti. Így szól a presbiterekhez: „A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbitertárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese: legeltessétek az Isten közöttetek lévő nyáját” (1Pt 5,1-2). A hűséges tanú az eljövendő dicsőségben is részesül.

Máshol meg úgy biztat és vigasztal: „Sőt amennyire részesültök a Krisztus szenvedésében, annyira örüljétek, hogy az Ő dicsőségének megjelenésekor is újjongva örülhettek” (1Pt 4,13).

Az Úr Jézusról, aki mindenben az Atya dicsőségére élt, azt olvassuk: „Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és földalattiaké és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére” (Fil 2, 9-11).

„Ezért tehát, szeretteim... félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően. Zúgolódás és vonakodás nélkül tegyetek mindent, hogy feddhetetlenek és romlatlanok legyetek, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben, akik között ragyogtok, mint csillagok a világban, ha az élet ígéjére figyeltek.” (Fil 2, 12-16) Jézus nyomdokait követve élhetünk Isten dicsőségére. Ez az út a dicsőségbe visz.

Soli Deo Gloria – egyedül Istené a dicsőség. Mi arra lettünk teremtve, újjáteremtve és elhíva Krisztusban, hogy legyünk ennek a dicsőséges Istennek a magasztalására. Kérjünk kegyelmet és erőt, hogy betölthessük küldetésünket: „Mindent Isten dicsőségére tegyetek!” Ámen.

Három lecke, amit a reformáció által tanultam meg

HARRY REEDER

1517 október 31-én Luther Márton kiszögezte 95 tételét a wittenbergi katedrális ajtajára, és – mint mondják – a többi már történelem. Ez a cselekedet lánggra lobbantotta azt, amit pünkösöd óta a keresztyén történelem legforradalmibb mozgalmának nevezhetünk.

2017-ben ünnepeljük az 500. évfordulóját ennek a környezetünket átformáló eseménynek. Ám ahhoz, hogy Isten országának népe legyenek, a keresztyének nem élhetnek a múltban, sőt, nem szabad ott élniük, még kevésbé válhatnak múzeummá. Tanulnunk kell a múltból azért, hogy hatékonyan tudjunk élni a jelenben és hatással legyünk a jövőre. Előre haladunk az által, hogy előbb hátrafelé tekintünk. Ezért szólította fel Isten az izraelitákat arra, hogy állítsanak fel emlékköveket és részletesen mondják el gyermekeiknek az Ő összes csodálatos cselekedetét.

Amikor megismerjük, mit cselekedett Isten eddig és miért, akkor magasztalhatjuk Őt hatalmas cselekedeteiért, és megtanulhatjuk alkalmazni a bibliai alapelveket abban is, hogy megnyissuk Krisztus országát minden nép előtt.

Az évek során abban a kiváltságban volt részem, hogy számos reformációs körutazást vezethettem. Elvittem hittestvéreimet Európa azon helyeire, ahol Isten véghezvitte az egyháztörténet egyik legnagyobb megújulását. Az út során néhány hasznos meglátásra tettem szert. Ezek közül hármat teszek itt közzé, mindegyikhez csatolok egy „életre szóló útravalót”.

I. A reformáció Istentől elhívott, általa képessé és alkalmassá tett vezetők hatására jött létre

A reformáció egy olyan evangéliumi ébredést hívott életre, amely elterjedt egész Európában és elárasztotta Észak-Amerikát, Dél-Amerikát és az ezeken túli területeket is. A mennyből lett küldve az ima közbenjárása révén és a Szentlélek által újjáélesztett, a Biblia segítségével helyreállított egyház ígéje által.

Kétségtelen, hogy a reformáció az Úrtól származott. Tökéletlen, de lelkes és szenvedélyes vezetőkön

keresztül valósult meg, akiket bátorság és könyörület jellemezett. Amikor Isten szuverén módon jár el, vezetőket támaszt, olyan elhívással, amely megingathatatlan szenvedélyükké válik.

Életre szóló útravaló: Imádkoznunk kell istenfő vezetőkért és tudatosan ki kell nevelnünk őket az egyházban, az egyházért és az egyházból a világ felé végzett szolgálatukért.

II. Amikor Isten elhívja, képessé és alkalmassá teszi és elküldi a mozgalom vezetőit, Ő elhív, képessé és alkalmassá tesz és elküld más vezetőket is melléjük

Ez itt nem egy mindenre kiterjedő elemzés, de miközben követjük a reformáció előrehaladását, a történelem megerősíti azt, amit én mindig is hittem: azért, hogy biztosítsa a reformátorok kitarását, hatékonyságát és teljes kifejlődését, Isten elhívott és csatasorba állított más vezetőket, hogy együtt dolgozzanak. Ez igaz volt Lutherre nézve Wittenbergben, Bucerre Strasbourgban, Zwinglire Zürichben, Kálvinra Genfben és Knoxra Edinburghban.

Dicsőítem Istent Lutherért, de dicsőítem Istent Melancthonért is, aki kiegészítette Luther személyiségét és elősegítette szolgálatát. Isten adta nekünk Zwinglit, és adta Zwinglinek a fáradhatatlan, szívós Bullingert. Ő adta nekünk Bucert, de Ő adta Kálvint Bucerhez a megfelelő időben és a megfelelő időszakra. Ő küldte vissza Kálvint Genfbe, a reformáció fellelegvárába, és adta neki Theodore Bezát. Genf méhéből származóan és Kálvin mentorsága alatt Ő adta nekünk John Knoxot – és Ő adta Knoxnak a mindig hűséges Christopher Goodmant.

A reformátorok olyan vezetők voltak, akiket hihetetlen szenvedélyesség, ajándékok, és odaadás jellemezett, de a tanítói ajándékokba és erősségekbe elkerülhetetlenül belekeveredtek jelentős gyengeségek és vakfoltok is. Isten úgy intézkedik ezekkel a hiányosságokkal kapcsolatban, hogy biztosítja a csoportos vezetést, amely lehetővé tette a személyes elszámoltathatóságot is.

Életre szóló útravaló: A bölcs vezetők elutasítják az egyszemélyi vezetést a hatékonyság és az elszámoltathatóság érdekében.

III. A keresztyén nevelés és képzés elsődleges fontosságú, és áldást hoz mind az egyházra, mind a tágabb társadalomra nézve

Miközben az amerikai gyarmati korszakot tanulmányoztam, mellbe vágott a gyarmatosítók következetes eljárás módja: amikor megérkeztek, azonnal templomot építettek – egy helyet az imádatra és a hálaadásra. Ezek után építették fel otthonukat, amely kezdetben elégséges volt a családi élethez éppen elegendő szükségletekhez. Ezek után, még mielőtt megteremtették volna a megbízható közösségi infrastruktúrát vagy élelmiszerellátást, iskolát építettek. Az iskola nemcsak az egyháztagnokat képezte és nevelte, de kezdeményező szerepet töltött be a teljes közösség képzése és nevelése terén is.

Megdöböntett, hogy a 17. századi gyarmatosítók azt tették, amit a 16. századi reformátorok a száműzetésükben. A reformátorok létrehoztak egy szilárd evangelizáló egyházat az imádat és a tanítványképzés céljára, amelyek elsődleges fontossággal bírtak, amivel csak a családi otthon iránti szükséglet vetekedett. Ezután Bucer, Zwingli, Kálvin, Luther és Knox iskolákat alapítottak azért, hogy képezzék és neveljék az egyház tagjait és a lakosságot.

Elkötelezettek voltak az iránt, hogy végrehajtsák a missziós parancsot („Tanítsátok meg őket arra, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek!”) és a nagy parancsolatot („Szeressétek az Urat teljes elmétekkel... és szeressétek felebarátaitokat!”) által, hogy nyilvános képzést biztosítottak az egyház által a társadalomban. Iskolát alapítottak azért, hogy vezetőket képezzenek az egyház és a család számára és azért is, hogy felkészítsék a családok és az egyház vezetőit arra, hogy a közösséget szolgálják.

Életre szóló útravaló: A keresztyén nevelés nemcsak szülői elkötelezettséget jelent gyermekeink iránt, hanem nagylelkű ajándék is az egyház részéről, aminek az a célja, hogy a közösség jólétét szolgálja. Úgy kell megtervezni, hogy képezze és nevelje a társadalmat általában és útmutatóval lássa el a polgári vezetőket is bibliai nézőpontból.

Egy új reformáció felé haladva

Ezek az észrevételek szelektívek, és semmi esetre sem terjednek ki minden értékes tanulásra, ami a reformációból levonható. A mai evangelizációs szol-

gálat kulturális környezete és légköre számos módon hasonlít ahhoz a korszakéhoz, és ez rávilágít egy újabb ébredés szükségességére.

A nemzetek evangéliumi ébredése kizárólag Isten erőteljes dicsőítésén, Krisztus felmagasztalásán, Szentlélekkel telített, ima által megerősített, evangéliummal átítatott egyházakon keresztül mehet csak végbe. Ez az elengedhetetlen ébredés elvárja a lelkesek körében történő reformációt – egy olyan reformációt, amely gondoskodni fog az egyház részére olyan szolgálókról, akik elkötelezettek a misszió és az evangélium üzenete mellett, és egy olyan szolgálót jelent, amely teljesen Isten megállíthatatlan szavát helyezi a középpontba.

Fordította: Bakó Tamás

<https://www.thegospelcoalition.org/article/3-lessons-ive-learned-from-the-reformation>

A Westminsteri Kiskáté kitűnő meghatározást ad a megtérésre a 87. kérdés feleletében: „Az életre vezető megtérés Isten üdvözítő kegyelme, mely által a bűnös, bűnének valódi súlyosságát meglátva és Isten Krisztusban megnyilvánuló irgalmát megértve, bűnbánó szívvel elsiratja és megutálja bűneit, azokat elhagyva Isten felé fordul, hogy minden szándékával és igyekezetével engedelmességre törekedjék.”

A keresztyén élet hevében azonban ez a meghatározás inkább tűnhet elméletinek, mint gyakorlatinak, amikor arra törekszünk, hogy egész életünket a megtérés jellemezze. (Lásd Luther Márton 95 tételéből az elsőt: Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: „Térjete meg!” – azt akarta, hogy a hívek egész élete megtérés legyen.) Tisztában vagyunk vele, hogy a megtérés kegyelemből van, vagyis ez egy Istentől való ajándék. Ez nem olyasmi, amit mi munkálunk ki magunkban. Nem egy új élet kezdéséről szól, hanem a bűntől való elfordulásról – és Istenhez térésről –, amelyet az Isten Lelke bennünk zajló munkája tesz lehetővé.

Mindannyian felismerjük, hogy a megtérés első lépése csak a kezdet. Felismerjük, hogy a bűnököt meg kell öldökölni. Felismerjük, hogy jelen van a hívó életében a megbúvó bűn, de gyanítom, hogy ezekhez a tényekhez nem gyakran kapcsolunk megtérést. Ez részben azért lehet, mert nem vagyunk tudatában annak, hogy hogyan néz ki a megtérés, amikor Isten ezt munkálja bennünk. Talán egy szemléltetés segíteni fog.

EGY ILLUSZTRÁCIÓ a megtérésre

BENJAMIN SHOW

Képzeld el a megtérést úgy, mint egy embert, aki sétál egy irányban, majd hirtelen ráéssz, hogy rossz irányba tart. Megáll, megfordul, majd az ellenkező irányba kezd sétálni. Ez egy gyors és egyszerű folyamat. Felismerés, megállás, majd megfordulás. De képzeld el, hogy valaki egy biciklin ülve eszmél rá, hogy rossz irányba tart. Bizonyos értelemben a folyamat ugyancsak nyilvánvaló. Megáll, megfordul, és elkezd az új irányba haladni. Ám ez egy hosszabb folyamat. Meg kell állnia, ami a sebességétől függően időbe telhet. A megfordulás, majd a maximális sebesség elérése az új irányban ugyancsak több időt vesznek igénybe. A folyamat ugyanez egy autóban ülő embernél, de hosszabb, mint a biciklis számára, és az irányváltás megkövetelheti, hogy valamennyire letérjen az útról, mielőtt visszatérne a helyes útvonalra. Egy motorcsónakban ülő ember esetében a folyamat változatlan: le kell lassítania, meg kell fordulnia, majd visszatérnie. A szükséges idő azonban több, és a táv is sokkal hosszabb, mint amennyire a sétáló embernek szüksége volt. Most képzeld el, hogy az az ember egy szupertankhajót kormányoz. Több mérföldet vesz igénybe, hogy a hajót annyira lelassítsa, hogy egyáltalán elkezdhesse a fordulást. A fordulás önmagában óriási, melynek következtében komoly távolságra kerül a tervezett útvonaltól. És újra: az is sok időbe telik, míg eléri a teljes sebességet az új irányban.

Most pedig vonatkoztasd ezeket a képeket a megtérésre. Egyes bűnök kicsik és enyhék. Megállunk, és ellentétes irányba sétálunk tovább. Egyes bűnök – a biciklis példára gondolva – egy kicsit súlyosabbak. Amikor Isten a hívőben munkálkodik, egy kis időbe telik, míg tudatosítja benne, hogy az ő útvonala valójában bűnnel teli. Majd ott van a megálláshoz vezető folyamat, maga a megfordulás folyamata, és a hűségben való lendületesség elérésének

folyamata. Egyes bűnök azonban hatalmasak. Talán nem vagyunk tudatában annak, hogy ezek tényleg bűnök, vagy olyan mélyen gyökereznek bennünk, hogy elsősorban nem vagyunk hajlandók arra, hogy bűnként azonosítsuk be ezeket. Isten türelmesen bánik velünk, figyelmesen lelassítva minket, ahogy a kapitány teszi a hajóval, hogy így átvezethessen a fordulón, és az új irányba terelhesse, ahol eloszlathatja a kétségeinket.

Két dolgot találok hasznosnak az illusztrációval kapcsolatban. Először is a tényt, miszerint Isten nem azonnal végzi el bennünk a megtérést, hanem idővel. Így a bűn felismerése, és a változás utáni vágyakozás fokozatosan jönnek a felszínre. Isten lassan és óvatosan formál át bennünket. Ennél fogva sok botlás és bukás fog történni az úton egészen a megállási pontig. A második dolog magával a fordulással kapcsolatos. A megforduló hajó hasonlatában hosszú idő telik el, mialatt a hajó nem tartózkodik sem a régi, sem az új útvonalon, hanem, úgy mond, élettelenül lebeg a vízen. Így lehet ez a keresztyén életben is: megtörtént a bűn megvallása, a botlások és bukások száma lecsökkent, mégis úgy tűnik, hogy a haladás minimális. Úgy tűnik, hogy élettelenül lebegünk a vízen. Ebben a szakaszban már a fordulóban vagyunk. A sebesség fokozódni fog. Az istenfélelem nőni fog, de csak lassan, amint Isten türelmesen velünk munkálkodik.

Tehát, ha azért imádkoztál, hogy megtérést nyerj bizonyos bűnökből, és nem történt azonnali változás, imádkozz tovább. Isten megígérte, hogy cselekedni fog, és így is tesz; a végén pedig boldog leszel, hogy lassan és körültekintően tette.

Fordította: Kovács Ábel

<http://www.ligonier.org/blog/illustration-repentance/>

Várjunk el többet fiatalembereinktől!

Jim Hamilton

A történelem során úgy gondoltunk fiatalembereinkre, mint akik fáradhatatlanok, egészségesek, munkálkodásra termettek. Olyan kifejezések jutnak eszünkbe velük kapcsolatban, mint 'hajtós', 'keményen terhelhető', 'merész', 'vállalkozó szellemű'.

A fiatal férfiak előtt álló lehetőségek száma végtelen. Képesek húzni az igát ifjúkorukban és lefektetni az alapokat életük hátralevő idejére. Megházasodhatnak, lehetnek gyermekeik, gondoskodhatnak a családjukról és másokról – vagy legalább megkapják azt a képzést, oktatást, megszerezhetik azt a gyakorlatot, ami majd képessé teszi őket erre.

Lelkesen figyeljük a fiatalembereket, amint belevetik magukat a munkába, mert mindannyian tudjuk, mi történik, amikor a tesztoszteront egyesítjük az Isten országáért végzett energiabefektetéssel. Azt is tudjuk, mi történik akkor, ha ugyanezt a tesztoszteront és képességet elegyítjük a semmittevésel. Az ősi mondás igaznak bizonyul: „Az ördög talál munkát a tétlen kezek számára.”

Egyedülálló, gyermektelen, semmittevő

Képzeld el ezt: az alacsonyabb képzettséggel rendelkező fiatal férfiak esetében ötből egy nem dolgozik, nem törekszik arra, hogy megházasodjon, sőt úgy tűnik, ezzel együtt boldog. Senki nem akarja ezt átélni, de jelenleg mégis ezzel nézünk szembe. A chicagói egyetem közgazdásza, Erik Hurst szerint a 21 és 30 év közötti felsőfokú végzettség nélküli fiatal férfiak sokkal kevesebb órát dolgoztak 2015-ben, mint 2000-ben, továbbá ezeknek a férfiaknak a tizennyolc százaléka úgy nyilatkozott, hogy nem dolgozott az utóbbi évben (ami jelentős növekedés a 2000-ben mért nyolc százalékhoz képest).

Hurst ezt úgy írja le, hogy az adott népesség csaknem egyötöde egyszerűen semmittevő: nem jár iskolába és nem dolgozik. Ezeknek a fiatal férfiaknak a hetven százaléka a szüleivel él (ez 2000-ben még csak ötven százalék volt). Ők nem házasok, nincsenek gyermekeik és nem keresnek pénzt. Fiatalok, egyedülállóak, gyermektelenek és semmittevők.

Virtuális boldogság

Akkor tehát ezek a fiatal férfiak mit kezdenek az életükkel? Hurst szerint videojátékokat játszanak. Az a szabad idő, amit számítógépes és tv-játékokkal töltenek el, megduplázódott a 2000-es évek elejétől számítva 2015-re.

Amikor Hurst közzétette ezeket a statisztikákat Russ Roberts rádióműsorában az Econtalk Podcastban, Roberts nehezen tudta elhinni ezeket az adatokat, elfogadni azt az elképzelést, miszerint ilyen sok fiatalember maradna a szülőknél azért, hogy munka helyett videojátékokat játszhasson.

Válaszul Roberts hitetlenkedésére Hurst rámutatott a „boldogság adatokra”, melyek megmutatják, hogy az élettől való elégedettség mértéke, amit ezek a „kevésbé képzett fiatal emberek” közöltek, megemelkedett.

Ezek a fickók nem házasok, nem dolgoznak, videojátékokat játszanak anyuka házában alagsorban, és szeretik ezt.

Hurst azon elmélkedéssel folytatja, hogy ha ezek a fiatal emberek az utcára kerülnének, kénytelenek lennének dolgozni, még viszonylag alacsony bérekért is. De amiatt, amit ő „magánbefektetésnek” nevez, s amivel utal arra a módra, ahogyan a szülők anyagilag támogatják megélhetésüket, nekik nem kell dolgozniuk. Így aztán nem is dolgoznak.

Nehéz feladat a restet (bölcset) szeretni

Pál apostolnak egyszerű megoldása van egy ilyen nehéz helyzetre: „Ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Thessz 3,10).

Nem akar munkát szerezni? Az alagsorban akar csücsülni egész nap a Playstation-on lógva? Fejezzük be a hűtő feltöltését! Szüntessük be az élelmiszer-utánpótlást! Ideje, hogy a fiatalúr maga gondoskodjon saját magáról.

Ez túl keménynek tűnik? Pedig valójában nagyjó-tétemény lenne. És amit kedvességgel érzünk, vagy annak látszik, gyakran az a kegyetlen. A Péld 19,18 figyelmezteti a szülőket: „Fenyítsd meg fiadat, míg van remény felőle, de haragodban pusztulását ne akard.” Ne tegyük könnyűvé a fiatal emberek számára, hogy lustálkodjanak, ingyen jussanak hozzá mindenhez, s a szüleitől függjenek; ne arra tanítsuk őket, hogy kibúvókat keressenek a munkavégzés alól.

Alacsony szintű elvárások, jámbor szenteskedés

Isten azért teremtette a férfit, hogy dolgozzon, gondoskodjon magáról és másokról, vezessen és megóvjon. Amikor az embert saját képére és hasonlatosságára készítette el, akkor úgy alkotta meg, hogy éppen azokat a jellemvonásokat, amelyeket visszatükröz Isten lényéből, az egész teremtésre vonatkozóan gyakorolja. Isten teremt, gondoskodik és ellát, megóv és vezet. Ezek közül egyiket sem azért teszi, mert Neki van erre szüksége, hanem miattunk.

Egy korábbi amerikai elnök egyszer utalt „az alacsony szintű elvárások jámbor szenteskedésére”. Ha azt várjuk el egy férfitől a húszas éveiben, hogy munka nélkül lézengjen, ne képezze magát, és ne házasodjon meg, miközben energiáit arra fordítja, vagy találmányosságát arra alkalmazza, ill. kreativitását úgy gyakorolja, hogy a világhálón kalandozik vagy videojátékokat játszik, az azt jelenti, hogy nem várunk el tőle semmit. Márpedig azzal, hogy valakitől semmit sem várunk el, a legnagyobb kárt okozzuk neki.

De ha számítunk rá, hogy gondoskodjon magáról és másokról, megóvjon és vezessen rábizottakat, az azt jelenti, hogy kihangsúlyozzuk értékeit és lehetőségeit, mint olyan férfit, akit Isten alkotott. Megerősítjük méltóságában.

Találni valamit, amit megtehetünk, egyszerűen csak odafigyelést igényel. De a mi társadalmunk többé nem várja el a fiúktól, hogy ezt tegyék és megalkotjuk számukra az összes lehetséges mentséget a semmittevésre. Ha nem neveljük a fiúkat arra, hogy figyelmet fordítsanak másokra, áldozatokat hozzanak, kockázatokat vállaljanak és keményen dolgozzanak, akkor elraboljuk tőlük azt a teljes és gyümölcsöző életet, amelyre képesek.

Az Újszövetség jobb jövőképet nyújt az egyházban lévő fiatal emberek számára, mint amit mai társadalmunk ad. Nem fogadjuk el kifogásként éretlenségüket és nem nézzük le fiatalságukat (1Tim 4,12), hanem testvéreinkként buzdítjuk őket (1Tim 5,1). Nem leszünk velük szemben engedékenyek, hanem elvárjuk tőlük, hogy növekedjenek a mértékletességben (Tit 2,6) és „az ifjúkori kívánságokat kerüljék, kövessék az igazságot, a hitet, a szeretetet, a békességet azokkal együtt, akik tiszta szívből segítségül hívják az Urat” (2Tim 2,22). Rendelkezésükre állunk abban, hogy megtanulják önállóan használni az Írásokat, azért, hogy Isten ígéje megmaradjon bennük (1Jn 2,14) és – jegyezzétek meg ezt –, hogy legyőzzék a gonoszt (1Jn 2,13), ami mérhetetlenül kielégítőbb, mint győzni a videojátékokban.

Állítsuk fel először a jövőképünket és aztán neveljük úgy fiatalembereinket, hogy tudatában legyenek céljaiknak és lehetőségeiknek. Segítsünk nekik abban, hogy meglássák a jót Isten munkára vonatkozó szándékában: hogyan viszi előre ez a világot és tesz minket még inkább Jézushoz hasonlóvá. Ösztönözzük őket arra, hogy nagyobb dolgokról álmodozzanak, minthogy teljesítsék a következő szintet a képernyőn. Mindezek felett pedig mutassuk meg nekik, hogy a boldogság nem a szórakozásban, élelemben vagy a szabadságban található meg, hanem Istenben, aki Krisztusban már közel került hozzánk.

Fordította: Bakó Tamás

<http://www.desiringgod.org/articles/expect-more-from-young-men>

Krisztus kegyelmes arca egy fiatal életében

Szőlősi Zsombor
Balatonalmádi

Szőlősi Zsombornak hívnak, Veszprémben születtem 1994-ben. Az óvodai éveimre nem emlékszem, így az általános iskolával kezdem a bizonyágtételem. Édesanyám (Séllei Katalin) akkoriban tért meg, mikor megszülettem, így már elég korán sokat hallottam Istenről, ami visszatartott a nagy butaságok elkövetésétől. A többiekhez képest szerényebb gyerek voltam, kevesebb rosszaságban vettem részt. Ez nem azt jelenti, hogy sosem rosszkodtam, hiszen tudjuk, egyetlen gyerekről sem mondható el, hogy mindig mindenben engedelmesskedett és tökéletesen tisztelte szüleit. Nem voltam gazdag gyerek, a gyenge középmezőnybe tartoztam ebben a tekintetben, így amit általában meg akartam kapni gyerekként, azt vagy sosem kaptam meg, vagy várakozás után vették meg nekem a szüleim.

Ezért hálás vagyok Istennek, hiszen a gyermeknek meg kell tanulni a türelmet, valamint azt, hogy ha valamit szeretnénk, akkor az (általában) nem az égből pottyan a kezünkbe, hanem bizony kemény munka és erőfeszítés következtében lehet a miénk. Anya minden nap olvasott nekem lefekvés előtt a képes Bibliából, lelkemre kötve, hogy amit az iskolában tanítanak – evolúció, természetes kiválasztódás, több millió éves föld – az bizony nem igaz, mert ugye a Bibliában másról olvasunk. Azt kell mondanom, hogy már akkor is inkább a teremtésben hittem. Ákos testvérem akkoriban tért meg, mikor 12-13 éves voltam. Nagyon szerette volna, ha én is részese lennék ennek az örömnak, ezért sokat beszélgetett velem. Emlékszem, amikor egyszer rendíthetetlenül azt állította, hogy én is meg vagyok térve. Nekem vannak kételyeim, hogy valóban meg voltam-e térve akkor. Akkoriban anyával és az említett fivérémmel egy népegyházi református egyház lelkészéhez jártunk istentiszteletre minden héten. Heti rendszerességgel jártam hozzá hittanórákra is, ami javarészt fogócskázásból, futballozásból, télen pedig hóember építésből állt. Néhányszor azonban Istenről is tanultunk ott, ami szintén elősegítette bennem a Biblia Istenének megismerését.

Körülbelül 14 éves lehettem, amikor Bagoly Gyula lelkészünk, családjával együtt ideköltözött Balatonalmádiba. Ennek következtében kapcsolatba kerültem a presbiteriánus egyházal. Az első nyáron el is mentem a szovátai ifjúsági táborba, ahol hallottam arról a Krisztusról, aki önmagát adta értünk. Megértettem, hogy az üdvösség csak és egyedül benne lehetséges, és hogy a keresztyén ember nem azért cselekszik jól, hogy ezáltal valahogy bedolgozza magát a mennybe, hanem mert hálás Isten szabadításáért. Talán itt tértem meg, talán nem. Annyi azonban biztos, hogy abban a táborban megértettem az evangélium üzenetét.

A tábor utáni nagy lelkesedés nagyon hamar elszállt. Középiskolás lettem. Kilenc és tizedikben még az osztálytársaim előtt is felvállaltam Krisztust. Vi-

tatkoztam velük a teremtést és a Bibliát védelmezve. Volt olyan tanóra, ahol nyíltan bizonytságot is tettem. Ez az időszak azonban tizenegyedik osztályos koromra véget ért. Akkora nyomása volt a fiatalságnak, a lányoknak, a bulinak, a szórakozásnak, hogy egész egyszerűen nem tudtam ellenállni. Sokáig próbálkoztam, de nem ment, így egy adott ponton kijelentettem, hogy ezentúl nem kérek Istenből, a gyülekezetből és a prédikációkból. A lelkeszünknek is megmondtam, hogy nem kívánok részt venni többet az ifjúsági bibliaórákon. Ezután csak abban hittem, hogy Isten egy felsőbb intelligencia, aki magára hagyta a világot. Kételyek támadtak bennem. Olyan istent találtam ki magamnak, aki nekem tetszett. Aki engedi azt, hogy azt tegyek, amit akarok. Lelkem mélyén végig tudtam, hogy a Biblia Istene nem ilyen. A lelkiismeretem folyamatosan vádolt. Istentiszteletekre egy ideig még eljártam anyukám miatt. Ezekben az alkalmakon végig eltereltem a gondolataim. Nem akartam hallani az igazságot. Mindemellett természetesen a haverjaimmal eljártunk szórakozni, alkoholizálni.

Isten igéje azt mondja a Mk 13,35-37-ben, hogy *„Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mikor érkezik meg a háznak ura, este-é vagy éjfélkor, vagy kakasszókor, vagy reggel? Hogy ha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket aludva.”* Ebben az igében Isten arra figyelmeztet bennünket, hogy ne játszunk a tűzzel, azt mondva, hogy majd 10 év múlva megtérek, addig pedig élvezem az életet. Isten a szíveket vizsgálja. Ez a hozzáállás pedig ellentétes az Ő igéjével.

Akkoriban felállítottam magamnak egy bálványt is, mégpedig a BMX-ezést. Szinte minden napomat erre szántam. A szomszéd városba jártam a haverokkal üzni ezt a sportágat. Mivel nagyon sokat gyakoroltam, egyre bátrabb és ügyesebb lettem. Ez volt a mindenem. Egy bokaszalag szakadáson kívül komolyabb balesetem nem volt egészen 2013 nyaráig. Ekkor Székesfehérváron kerékpároztunk. Egy komolyabb trükköt szerettem volna megpróbálni, azonban nagyon nagy esés lett belőle. Körülbelül 1,5 méter magasról estem fejre, a betonra. Az eszméletemet azonnal elvesztettem. Mikor a mentők már vizsgálódtak rajtam, akkor tértem magamhoz, semmire nem emlékezve. Két dolgot tudtam, az egyik, hogy nagyon nagy baj van, a másik pedig, hogy Istenhez kell fordulnom segítségért. Így is tettem. A történet szomorú része viszont az, hogy mikor összevarrták az ajkam, és az arcom, éreztem azt, hogy rendbe fogok jönni. Ekkor már nem volt szükségem Istenre. Még csak hálát sem adtam neki azért, mert megtartotta az életem. Mek-

kora kegyelem az, hogy annak ellenére is megtartotta, hogy ezek után még egy jó ideig megtagadtam Őt. Hálás vagyok Istennek az Ő végtelen kegyelméért és gondviseléséért.

Ezután felvettek a győri műszaki egyetemre, ahol elkezdtem járműmérnöki tanulmányaimat. Alბérletben laktam negyedmagammal. Az első két félév sajnos siralmasra sikeredett. A minimális kreditpontoszámot Isten kegyelméből éppen elértem. Az életstílusom az átlag egyetemistának felelt meg. Az első egy év anyaszomorító eredménye után szinte biztos voltam abban, hogy nem fogom befejezni az egyetemet. Isten azonban közbelépett, ugyanis találkoztam feleségemmel, drága Amandámmal. Eleinte még ő is benne volt az ifjúkori butaságokban, viszont abban az időben megindult Isten felé, és szintén kapcsolatban volt testvére révén a presbiteriánusokkal. Így tehát szépen lassan (némi könyörgéssel és hízélgéssel) elérte azt, hogy elmenjek újra hallgatni vasárnaponként az igét. Az, hogy eljártam vele istentiszteletre, természetesen nem feltétlen jelentette azt, hogy meg is fogok térni, hiszen az ige azt mondja, hogy *„Hallván halljatok, és ne értsetek”*, azonban azt is mondja, hogy *„akinek van füle a hallásra, hallja”*. Isten az, aki mind nekem, mind feleségemnek halló fület ajándékozott. Az Ő szent kegyelme és gondviselése az, hogy ezután együtt mentünk hozzá bűnbánattal.

Számomra megdöbbenő Isten viszonyulása ahhoz az emberhez, aki úgy, ahogy van, elé áll, és megvallja néki bűneit. Isten reakciója minden esetben hasonló a tékozló fiú édesapjához. *„Az atyja pedig monda az Ő szolgálóinak: Hozzátok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt kezére, és sarut lábaira! És előhózzván a hízott tulkot, vágjátok le, és együnk és vígadjunk. Mert az én fiam meghalt, de feltámadott; elveszett, és megtaláltatott.”* Isten reakciója nem az, amit várnánk. Nem érdemeink szerint lát el bennünket. Esőt, napot, eledelt ad mind jónak, mind gonosznak. Annak viszont, aki Őhöz megy bűneivel, nem csak földi javakat, hanem örök életet ad Krisztus érdeméért. Hálás vagyok neki azért, mert végül az egyetemet is sikerült befejeznem, valamint egy gyönyörű, okos és istenfélő feleséggel ajándékozott meg. Azt tanácsolom a kedves olvasónak, hogy ha Isten hívja őt, ne álljon ellen neki. Ne halogassa a bűneinek feladását, mert Isten az, aki egyedül tudja, mikor ér véget az életünk. Ma még lehet hozzá jönni! *„Aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el semmiképpen.”* (Jn 6,37)

HÍREK

INNEN-ONNAN

Beszámoló a magyarországi táborokról

Istenünk kegyelméből 2017-ben egyházunk négy nyári tábort is megszerveztünk Magyarországon: egy gyermektábort, két hasonló tematikájú angol nyelvű hetet, illetve az idén rendhagyó módon júliusban megrendezett hitmélyítő konferenciát.

A nyarat június 19. és 23. között egy balatonalmádi gyerektáborral indítottuk. A hét elsődleges célja az volt, hogy lehetőséget teremtsen 6-12 éves korú gyermekek evangelizációjára, hitének építésére.

A tábor bentlakásos jellegéből adódóan egésznapos programokkal készültünk. A délelőtti, ének- és aranymondás-tanulással kiegészülő tanítás során a gyerekekkel a Lélek gyümölcseit vettük sorra. Külön öröm, hogy a témák mentén, a hét során sok jó, lelki beszélgetés is kialakult.

A szabadidős tevékenységeket idén is sikerült igen változatosan megszervezni: kézműves foglalkozásokra, balatoni strandolásra, kirándulásra, számháborúra, focira is sor került. Utóbbira gyakran még az esti áhítatot és vacsorát követően is. A fiúk ezt nagyon élvezték, különösen, hogy most a felnőttekkel is együtt játszhattak.

Hisszük, hogy az igei tanítás, az idén különösen őszinte hangvételű beszélgetések és az értelmes társas tevékenységek segítségével a tábor mind a 22 résztvevőjének figyelmét – a telefonjuk és az internet világáról – sikerült valamennyire Isten felé fordítani. Úgy látjuk, a jövőben 12 év fölötti fiatalok számára is érdemes lenne megszervezni egy ilyen hetet.

Urunknak hála idén sem maradtak el a miskolci (júl. 10-14) és balatonalmádi (júl. 17-21) angol nyelvű hetek, amelyekkel évről évre elsősorban az egyházunkon kívüli kapcsolatépítés és az evangelizáció a célunk. Öröm tapasztalni, hogy az emberek (főleg 6-11 éves gyerekek) szívesen jönnek ezekre az alkalmakra, s többen évek óta visszajárnak. Miskolcon idén négy nyugdíjaskorú résztvevőnk is volt, akikkel sok jó és a lelkiek tekintetében is hasznos beszélgetést folytathattunk.

Mivel a hetet a részvételi hajlandóság növelése érdekében nem táborként, hanem nyelvi kurzusként hirdetjük, ezért a program mindkét helyszínen alapvetően 45 perces órákból állt. A vezérlő elvünk ebben az évben is az volt, hogy az angol nyelvet Isten igéjén, idén Dániel történetén keresztül tanítsuk és gyakoroltassuk. A foglalkozás-

közi szünetekben volt lehetőség játékra, a résztvevőkkel és esetenként kísérőikkel való beszélgetésekre.

Hálásak vagyunk, hogy Isten minden évben kirendel néhány külföldi, angol anyanyelvű tanárt is, akik jelenléte, bizonyágtétele mind a nyelvtanulás, mind az evangelizáció szempontból rendkívül motiváló. Idén mindkét táborban két Ausztráliából érkező keresztyén testvérünk segítette munkánkat.

Miskolcon már szinte hagyomány, hogy a hetet egy kisebb szeretetvendégséggel egybekötött rövid bemutató műsorral zárjuk, ahol a szülők, nagyszülők is betekintést nyerhetnek abba, mivel is foglalkoztunk a tábor során. Kiváló lehetőség ez a kapcsolatteremtésre. A visszajelzések mindkét táborról pozitívak, többeknek még a bibliai tartalomról is jó véleménye alakult ki. Imádkozunk, hogy Urunk az itt megtapasztaltak által is munkálkodjon a szívükben!

Július utolsó hetében (júl. 24-28.) Miskolcon került megrendezésre a nyári hitmélyítő hét. Bár idén magán a táboron a váratlan időpontváltozás miatt – a szokásostól eltérő módon – sajnos csak kevesen tudtak részt venni (mintegy 20-25 felnőtt és 18 gyerek), az előadások és áhítatok témaválasztása, a kiscsoportos vagy éppen spontán szerveződő beszélgetések, a szabad délutáni programok által egy különösen baráti, őszinte légkör alakulhatott ki.

Az igei alkalmak az Istennel való kapcsolatunk építésének eszközeiről, a hívő élet erőforrásairól szóltak, arra világítottak rá, hogy a bibliaolvasás, a hívők közössége vagy például az imádság hogyan és miben segíthet bennünket, hogyan formál ezek által Urunk, miért van szükségünk az ezekkel való élésre. A délelőtti igei szolgálatokat követő csoportos beszélgetéseken mindezek személyes vetületeit boncolgattuk.

Mivel a szervezők láthatóan külön figyelmet fordítottak arra, hogy ne zsúfolják túl a programot, ezért délutánra és az esti órákra egyéni preferenciák alapján felhasználható szabad időszavakat is terveztek. Istenünk külön áldása, hogy ezek a kötetlen órák a mélyebb, személyesebb beszélgetések alapjává válhattak, olyan alkalmakká, amelyeken ismét megtapasztalhattuk a testvéri közösség erejét, különbözőségeinken felül álló voltát. Az idei évben Lillafüredre szervezett közös kiránduláson is arról bizonyosodhattunk meg, hogy a testvérekkel együtt lenni valóban igen jó és gyönyörűség dolog, hogy a keresztyén módon való szórakozás egy igazán áldott, sok lelki haszonnal járó része lehet egy hívő ember életének.

Hála legyen Urunknak, hogy közösségünket ebben az évben is megajándékozta ezekkel az alkalmakkal, kirendelte az igei szolgálatokat, embereket és erőt adott a

táborokkal járó fizikai munkához, biztosította az anyagi hátteret, s mindezek által számtalan lelki áldást készített el a résztvevők számára!

Darcsiné Molnár Edina

Beszámoló az erdélyi táborokról

„Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az Ő kegyelme.” (Zsolt 136,1)

Ahogy az elmúlt évtizedekben, idén is csak hátaltel szívvel gondolhatunk vissza Istennek nyári táborainkban tapasztalt gazdag áldásaira. Erdélyben több helyen, több időpontban érezhettük és láthattuk hatalmas Istenünk csodálatos munkáját.

Szovátán a gyerektáborban, amit július 3-10-e között szerveztek testvéreink, 25 gyerek vett részt. Itt két lelkész, a feleségeik és négy önkéntes segített a fizikai tennivalókban, a programok lebonyolításában, a gyermekek lelkének gondozásában. Legtöbbjüknek jó élmény volt a tábor, szíveikben gazdagabban tértek haza.

A júliusban tartott ifjúsági táborban 37 résztvevő épülhetett lélekben. Az előadások érdekfeszítő témái a következők voltak: énkép, konfliktusmegoldás, függőség, kreativitás, kommunikáció, nyitottság, és a Krisztussal való találkozás. Három lelképásztor tolmácsolta Isten üzenetét, melyet aztán személyes és csoportos beszélgetésekben bontogattak tovább.

Hitmélyítő táborra is sor kerülhetett, a július 24-30-ig terjedő időszakban. Isten különleges ajándékként ezúttal nyolc kárpátaljai testvér is jelen volt, ebből öten az Evangéliumi Református Egyházból. Isten üzenete ezúttal Jerry Bridges: Szeretett bűneink, valamint Timothy Keller: Istennel a szenvedés kohójában c. könyvei alapján végzett felkavaró, mélyreható munkát a résztvevőkben. Előadások után kisebb csoportokban igyekeztek elraktározni az elhangzottakat, és nem csak jó elhatározások, de már változások is születtek egyesek életében. Esténként bizonyágtételek fellege vette körül a hallgatókat, melyek ugyancsak gazdag lelki táplálékként szolgáltak.

Sepsiszentgyörgyön az angol táborban Dániel bibliai történetén át ismertették Isten országát. Négy oktató tanított három csoportban. 48 diák vett részt az öt napon keresztül tartó programokban. A napot áhítattal kezdték, majd éneklések, tanórák, csoportos játékok, érdekes vetélkedők, sportjátékok, beszélgetések tették színessé az együttlétet. Esténként tanárok és meghívottak számoltak be Istennel való személyes lelki tapasztalataikról. A résztvevők kétharmada először vett részt ilyen programon.

A marosvásárhelyi angol táborban július 17-21-e között, összesen 52, 6 és 16 év közötti gyermek fordult meg. Két csoportban történt a foglalkoztatás, de az áhítat, az éneklés és a játékok közösek voltak. Egy lelkész és hat 'tanító' szolgált a táborban, még két személy segítségével. Áldott lehetőség volt a különböző környezetből érkező gyerekeket tanítani, evangelizálni. Jó visszajelzés érkezett némely szülőktől is.

Székelyudvarhelyen július 31-től augusztus 4-ig terjedő héten tartották az angol délelőttieket egy kis csoport tinédzser számára. Az áhítatokon magyarul vették át Dániel könyvét, ami után következtek a színes angol órák.

A vulkáni keresztyén angol nyelvtábor július 24-29-e között volt megtartva. Isten kegyelméből 25 gyerek kíváncsiskodott, akik kezdő és középhaladó csoportokra voltak elosztva. Két tanár és három kisegítő foglalkozott velük. A délelőtti bábózással, flanellogrammal, videókkal, angol nyelvi játékokkal, énekekkel voltak tarkítva, délután pedig közös játékokban, vetélkedőkben mutathatta be ki-ki ügyességét. A kisdíjak minden nap a kezdés előtt egy órával korábban érkeztek és nem szívesen mentek haza a nap végén sem. A programra meghívták a szülőket is, akik a tábor értékelve szeretnék évről évre újra elhozni gyermekeiket.

Curcubet Gábor

Beszámoló a kárpátaljai táborokról

„Mily bőséges a Te jóságod, amelyet fenntartasz a téged félőknek...” – mondja Dávid a 31. zsoltárban. Az elmúlt nyári időszakra ez a kijelentés különösen igaz. Ismét eltelt egy nyár, amelyben Istenünk nagy kegyelméből Kuklyán megszervezésre kerülhetett több tábor is. Istenünk segítőket indított arra, hogy jöjjenek és szolgáljanak neki az Ő ügyében. A szükséges erőt és egyéb eszközt is kirendelte a számunkra. Áldott legyen az Úr mindezekért, valóban mily bőséges volt az Ő jósága irányunkban!

Ahogy az elmúlt években történt, úgy idén is a táborok a lelki megerősödés célját szolgálhatták, de emellett nem feledkeztünk el fontos keresztyén feladatunkról, a bizonyágtételről.

Idén június 19-én egy különleges táborral indítottunk. Korábban ilyen tábor még nem került megszervezésre. Ez volt a „Fitness tábor”. Félreértés ne essék, nem sportolni vágyókként gyűltünk össze, ennél sokkal fontosabb program volt. A táborozó területet és épületeket akartuk felújítani, karbantartani. Több éve nem sikerült erre sem időt, sem egyéb eszközt ráfordítani, úgy láttuk, nagyon itt van az ideje. Az Úr kegyelméből egyházunk tagjai és az Evangéliumi Református Egyház tagjai is azon munkál-

kodhattak ebben a táborban, hogy az idei táborokat jobb körülmények között lehessen megszervezni. Miért lett Fitnesztábor? Több névjavaslat is volt arra nézve, hogy mi legyen a tábor neve, olyanok, mint Kuklyai munkatábor, vagy Munkás hét, amik többünknek kissé félreérthetőnek tűntek. Mivel a tábor egyik programja betonozás volt, ami köztudottan intenzív fogyókúra programnak is elmegy, valaki javaslatára így született meg a Fitnesztábor elnevezés.

Július 10-e és 15-e között a gyerekek hallhatták az evangéliumot. 26 fiú és 18 lány vett részt a Gyerektáborban. Központi téma Jézus Krisztus volt a Márk evangéliuma 14–16. fejezetei alapján. Az Úr minden veszedelmet távol tartott tőlünk, sem baleset, sem betegség nem akadályozott abban, hogy a gyerekekkel együtt énekeljünk, hallgassuk Isten Igéjét, örvendezzünk az Úrban.

Július 17-e és 22-e között a Kisifjúsági tábor került megszervezésre. A résztvevő nemek igen kiegyenlítődöttek voltak: 18 fiú és 18 lány. A tábor korhatára 12–15 év volt, amely korosztályban már felmerülnek az élet dolgaival kapcsolatos kérdések. Ezekre a „nagy kérdésekre” kerestük a Biblia válaszait. A délelőtti folyamán az előadások ilyen témákban voltak: Milyen Isten? Honnan jöttünk? Ki a mi ellenségünk? Ki a megígért Megváltó? A délutáni előadásban azt a kérdést vizsgáltuk, hogy mi a baj a világgal. Megállapítottuk az Ige által azt, hogy a nagy baj az, hogy bejött a BŰN és nagy szükségünk van Jézusra, a Szabadítóra.

Július 24-e és 29-e között Ifjúsági evangelizációs tábor volt Kuklyán. Családias volt a hangulat, főleg a létszám miatt. Összesen 12 résztvevő és 5 szolgálattévő volt a táborban. 15 éves kortól fölfelé, sajnos, a világ nagyon leköti a fiatalokat. Jóval több jelentkező volt, akik a táborkezdesre, sajnos, más programot találtak maguknak. Az első nap a fiatalok is hiányolták a nagyobb létszámot, második naptól ez a hiányérzet enyhült és a személyes beszélgetésekből a fiatalokkal és egymással mi, szolgálattévők, arra a következtetésre jutottunk, hogy „jó” tábor ez is. Sok személyes beszélgetés volt a bűn, megtérés, kegyelem témákban.

Július 31. és augusztus 5. között tartottuk az Ifjúsági hitmélyítő tábort. Ez a tábor az Evangéliumi Református Egyházzal közösen került megszervezésre. Olyan fiatalokat hívtunk a táborba, akik már az Úrban vannak és aktív tagjai a két egyház valamelyikének. A hét központi témája „Szánjátok oda tagjaitokat az Istennek” volt. Az előadásokban megláthattuk azt, hogy Istenünk valóban felszólít a Szentírás által arra, hogy füleinket, szemeinket, szívünket, kezeinket, lábainkat és szánkat szánjuk oda az Úrnak! Ó, bár csak valóban ezt tudánk nap, mint nap tenni, ahogyan erre Pál apostol által az Úr felszólít a Rom 12,1-ben: „Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket.”

Gál István

Elhagyva Sajnavárát

Nem igazán terveztem, hogy elutazom az év eme időszakában, mégis azon kaptam magam, hogy eléggé sietősen pakolászom. Egy kellemetlen utazás várt rám, és már előre tudtam, hogy semmi jó sem fog belőle származni. Ez az én évente megtett „büntudat utam”.

A jegyeket Bárcsak légitársaságnál váltottam meg. A repülőút nagyon rövid volt. A poggyászatot nem tudtam leadni, így egész úton magam cipeltem azt. Ezernyi emlék súlya nyomta le, bizonytalan lehetőségek emlékei.

Nem köszöntött senki, amikor megérkeztem a Sajnavári Nemzetközi Repülőtérre. Nemzetközi, mivel ebbe a lehangoló városba a világ minden tájáról érkeznek utasok. Amint bejelentkeztem Végső Mentsvár Szállodába, megtudtam, hogy az év legfontosabb eseményének ad otthont: az éves „szánalom partinak”.

Egyáltalán nem szándékoztam kihagyni ezt a nagyszabású társas összejövetelt. Úgy volt, hogy sokan ott lesznek majd a város előkelőségei közül. Először is a Volna család, tudjátok: Kellett Volna, Lehetett Volna, Megtettem Volna. Aztán ott lesz a Ha Lenne família is. Valószínűleg ismeritek az öreg Szeretnémet és klánját. Nyilván a Lehetőségek is felbukkannak: Elmulasztott és Elvesztett. A legnépesebb család a Tegnapiak. Sokkal többen vannak, mint ahogy itt fel lehetne őket sorolni, azonban mindnyájuknak lesz egy-egy megosztanivaló szomorú sztorija. Tudtam, hogy aztán Összetört Álmodások is megjelennek. Ő Hibájuk pedig bőségesen traktál majd minket a történeteivel és kifogásaival arról, hogy hogyan hiúsultak meg dolgok az életében. Engem Ne Hibáztass és Nem Tehettem Róla pedig hangosan fogja majd tapsolni mindegyik sztorit.

Tehát, röviden szólva, elmentem erre a lehangoló partira, bár tudtam, hogy semmi hasznom nem fog belőle származni. És persze mint mindig, most is nagyon depressziós lettem. Azonban ahogy a múltam kudarc-történeteire rágódtam, az villant be, hogy ez az egész utazás és az azt követő „szánalom parti” lemondható – ÁLTALAM!

Rájöttem, hogy nem muszáj ott lennem. Nem kell levertnek, depressziósnak lennem. Mindegyre egy gondolat járt a fejemben: „nem változtathatom meg a múltat, viszont a jelent csodálatossá tehetem”. Lehetek boldog, örömteli, beteljesült és bátorító! Így mindennek tudatában fogtam magam, és azon nyomban eljöttem Sajnavárából úgy, hogy semmiféle elérhetőséget nem hagytam hátra.

Hogy bánom-e a múltbeli tévedéseimet? IGEN! Azonban fizikailag lehetetlen azokat meg nem történtekké tenni...

Szóval, ha azt tervezed, hogy ellátogatsz Sajnavarába, kérlek, mondd vissza még most a foglalásaidat! Inkább az Újrakezdés nevű helyre utazz el! Annyira megtetszett itt nekem, hogy most már ez az állandó lakhelyem. Szomszédaim, Megbocsátok Magamnak és Új Kezdetek nagyon sokat segítenek.

Apropó, nehéz csomagjaidat nem kell mindenhol magaddal cipelned, mivel érkezéskor leemelik a vállaidról. Te is megtalálhatod ezt az új várost, csak kérd az Urat, hogy mutassa meg neked az utat! Címem most a Meg-Tudom-Csinálni utca.

Fordította: Béla Éva

<http://emailministry.org/leaving-the-city-of-regret/>

SZŐKE IMRE
TAMÁS SÁNDOR

A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI REFORMÁTUS PRESBITERIÁNUS EGYHÁZ RÖVID TÖRTÉNETE

Előzmények

A kommunista országokért évtizedeken át nagyon sokan imádkoztak – Nyugat Európában és az Amerikai Egyesült Államokban egyaránt. Ezért a vasfüggöny¹ leomlása után ezek a nyugaton élő testvérek megpróbáltak segíteni a magyar keresztyéneknek.

A Westminster Biblical Mission (WBM), később Westminster Biblical World Missions (WBWM) nevű szervezet 1972-ben jött létre azért, hogy teljesítse a nagy missziói parancsot. Először Dél-Koreában és Pakisztánban munkálkodtak, ott teológiai intézményeket hoztak létre. Dél-Koreában a teológiáról kikerülő diákok 900 gyülekezetet plántáltak.

Dr. Robert Rapp ezeknek a missziós szervezeteknek volt alapító tagja és misszionáriusa. 1932-ben született New Kensingtonban. Középiskolai tanulmányai után a Pennsylvania Állami Egyetem hallgatója lett, ahol 1950-ben megtért. Egy évvel később, egy missziós konferencián a Róm 10,12-15 alapján Isten elhívta őt az igehirdetés szolgálatára. A mérnöki diploma megszerzése után a tengerészetnél dolgozott, a teológia elvégzése után pedig doktori fokozatot szerzett. Ezután Brazíliában volt misszióban (1961-65), majd pedig az Indianai Egyetemen megtanulta a koreai nyelvet (1966-67), és Dél-Koreába utazott, hogy egy református teológiát

1. A nyugati és a kommunista országok határán – az utóbbiak által – kiépített akadályrendszer, amely a két tábor fizikailag is elválasztotta egymástól. A kifejezést először Winston Churchill használta 1946-ban.

alapítson. Dr. Rapp harminc évig szolgált az ázsiai országban. Miután Dél-Koreában befejezte missziós szolgálatát, az amerikai misszió megbízásából magyar nyelvterületre jött. Elhívást érzett erre a munkára és tudta, hogy a reformáció annakidején hatással volt a magyarokra. Úgy gondolta, hogy ezt a meglévő reformátusságot segítené a munkájával. Felületesen ismerve az itteni helyzetet, azt remélte, hogy elindíthat egy teológiai intézményt, amelyben olyan fiatalokat képez ki, akik szülőföldjükön hirdethetik Isten Igéjét. Így kiküszöbölhető lenne a nyelvi és kulturális különbség, amellyel a külföldről érkező misszionáriusok szembesülnek. Idős korára való tekintettel azt gondolta, hogy ez néhány év alatt megvalósítható. Azt hitte, hogy a református egyházak örömmel fogadnak majd egy konzervatív, hitvalló kezdeményezést, lévén, hogy hosszú évtizedeken át a kommunizmus, korábban pedig a liberalizmus masszív befolyása alatt voltak. Ezért az egyházi előjárók mellett, megkereste az akkor már meglévő kegyességi, megújulási mozgalmakat – a CE szövetséget és a Bibliaszövetséget is. Találkozott vezetőikkel, de nem tudtak egységre jutni az indítandó teológiai intézet tekintetében, mivel egyik szövetség sem kívánt konfrontálódni az egyházi vezetéssel egy hitvalló teológia elindítása miatt. Másfelől, sajnos, a különféle előjárók között nem egy esetben érzékelhető volt egyfajta hívó gőg is. „Ne egy külföldi tanítson minket református teológiára!” – mondták. E tekintetben különböztek református elődeiktől, akik nem

haboztak tanulni a reformátoroktól és a nyugati teológusoktól. Dr. Rapp ezek után került kapcsolatba Németh Gézával, aki akkor már a Reménység Szigetén tevékenykedett.

Reménység Szigete – Budapest

A Reménység Szigete a X. kerületben, az Örs vezér tértől nem messze található. A terület orosz katonai laktanya volt, melynek épületei üresen álltak. Németh Géza politikai összeköttetései² révén megkapta ezt a létesítményt ingyenes használatra. A romániai rendszerváltás után felkarolta az erdélyi és határon túli menekülteket és betegszállást hozott létre. Így a „szigeten” működő „Erdélyi Gyülekezet”³ lelkésze is lett. Magát „a földalatti egyház püspöke” címmel illette.⁴ A területen Székely Népfőiskola néven szervezett oktatási központot – szintén határon túli magyarok számára.

Dr. Rapp megállapodott Németh Gézával, aki helyet biztosított a teológiai intézet számára. Így 1992 őszén elindulhatott az első évfolyam 10 diákkal és 6 tanárral. Az új intézmény neve: Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet (KGTMI). Egyházunk megalakulása – mint látni fogjuk – a KGTMI további történetével és utóéletével fonódik össze.

Az első két évben amerikai támogatással, többnyire magyar nyelvű tanárok vezetésével működött az intézmény. Így történhetett, hogy ökumenikus jellegű tevékenységek is folytak az amerikai vezetés tudta nélkül. Németh Géza ugyanis az egész Reménység Szigetét egy egységként látta, és úgy tekintett a teológiára is, mint amit ugyan külföldről támogatnak, de lényegében az ő vezetése alatt áll. Mivel Németh Géza vezette a Reménység Szigetét, ő lett a teológia igazgatója. Nyelvi és egyéb különbségek okán viszont egyre több félreértés adódott a két fél között. Dr. Rapp úgy gondolta, hogy ez az amerikaiak által fenntartott és vezetett teológia, Németh Géza pedig csak megbízott igazgató. Németh Géza viszont ennek ellenkezőjét hitte.

Az első évben a diákok sem a teológiát, sem az angol nyelvet nem értették. Amúgy is azt gondolták, hogy ez egy szervezett, rendezett intézmény. Nem volt okuk megkérdőjelezni a tanmenetet, vagy a szervezeti felépítést. Időközben viszont többen hitre

jutottak, hiszen kezdetben csupán néhány diák volt megtérve. Így elkezdtek a betegszálláson igei alkalmasokat, áhítatokat tartani. Mások rendszeres imaközösségre jöttek össze. Lassan észrevették a teológiai különbségeket és a vezetők közötti feszültségeket is. A második tanév végére mindenki számára világhossá vált, hogy a teológiai törésvonalak miatt lehetetlen a további együttműködés. Így 1994 júniusában a diákok teljes bizonytalanságban kezdték el a vakációt. Kérdéses volt, hogy tudják-e folytatni tanulmányukat. A nyár folyamán a diákok két levelet kaptak kézhez. Egyet Németh Gézától, egy másikat pedig Bojtor Istvántól, aki szintén református lelkész volt és a teológián homiletikát⁵ tanított. Amíg a teológia Budapesten volt, hetente felutazott tanítani. De a szétválás után Dr. Rapp mellett döntött. Ketten készítettek egy listát, hogy a továbbiakban kit látnának szívesen a teológián. Erről a diákok kaptak egy értesítőt. Németh Géza levelében viszont igyekezett lebeszélni a diákokat arról, hogy a Dr. Rapp által támogatott teológiáján tanuljanak tovább.

Kis kitérővel Miskolcra

Mivel Budapestről menni kellett, Bojtor István felajánlotta, hogy amíg sikerül Miskolcon bérleményt találni, a hallgatók költözzenek Fonybára, ahol ő lelkészként szolgált. Ebben a kis észak-magyarországi faluban nyaranta táborokat szerveztek, így a körülmények, ha nem is ideálisak, de arra alkalmasak voltak, hogy a diákok elszállásolhatóak legyenek, és amolyan tábori körülmények között megkezdjék a tanulást. Fonybára 1994 őszén két hónapot töltött az intézet, miközben folyt a miskolci bérelt ingatlan felújítása. Bojtor István sokat segített ebben az átmeneti időszakban, így ő lett a KGTMI következő igazgatója. A Miskolcra való költözés új fejezetet nyitott a teológia életében. Lelkileg és teológiailag is pozitív változások köszöntöttek a diákokra. Fontossá vált a személyes kegyesség gyakorlása, a bibliaolvasás, a fegyelem. Ekkor vált kálvinistává a diákság. Az első évfolyamra is csak megtért, elhívással rendelkező fiatalember nyertek felvételt. Az oktatás is sokkal karakteresebb lett; tervezetten érkeztek külföldi vendégtanárok. Dr. Rapp mellett, Dr. Clinton Foraker, Dr. Robert Rodgers, Dr. John Werner, Dr. Jay E. Adams, Dr. Paul Wells, Dr. Jack Whytock – hogy csupán néhányukat említsük. Ebben az időszakban volt Elisabeth Elliot is az intézet

2. Németh Géának valamikor osztálytársa volt Jeszenszky Géza, aki 1990-1994 között a Magyar Köztársaság külügyminisztere.

3. 1990-ben jegyezték be önálló egyházként.

4. <http://www.erdelyigyulekezet-budapest.hu/tortenet>

5. Prédikáció- vagy igehirdetést.

vendéglőadója. Emellett a végzős diákok is bekapcsolódtak az oktatásba.

Akkreditációs erőfeszítések

Mindeközben gőzerővel folytak az akkreditációs próbálkozások. Bojtor István – az amerikai misszió megbízásából – sokat levelezett, tárgyalt; számos egyházi fórum és vezető előtt ismertette teológiánk tantervét, oktatási filozófiáját. El szeretne volna érni, hogy a Tiszáninneni Református Egyházkerület fogadja be az intézetet. Felmerült az a lehetőség is, hogy a Sárospataki Református Teológiai Akadémiának legyen egy missziós fakultása. De az is szóba került, hogy a Magyar Református Missziói Szövetség korábban bezárt missziós intézetének legyen a jogutódja. Csakhogy a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatának 1997-ben született határozata ennek a folyamatnak hirtelen véget vetett. A döntés értelmében intézetünk, 'teológiailag nem volt elfogadható', a diákok semmiféle szolgálatot nem végezhettek. Bár ez nem volt egy formális, egyházfegyelmi kizárás, de lényegét tekintve mégis erről szólt. A diákok ugyan maradhattak volna gyülekezeti tagok, de nem képviselhetek volna semmit abból, ami igei meggyőződésük és a református hitvallások szerint való volt. Minden szolgálatból ki kellett zárni őket. Továbbá a helyi lelkészek felolvasták a zsinat döntését a gyülekezetekben, helyenként név szerint említve, hogy ki az érintett. A zsinati döntés megszületése után a tanárokat is felszólították, hogy hagyják el az Intézetet, ellenkező esetben lelkészi státuszukat, megélhetésüket kockáztatják. Ekkor egy kivétellel minden magyar lelkész-tanár elhagyta az Intézetet. Mindez váratlanul érte a diákokat, hiszen addig éveken át prédikáltak az egyházban, sőt szolgálatukat mindenütt örömmel vették. Ezzel a döntéssel viszont hirtelen számkivetettek lettek.

Mi állt a zsinati döntés hátterében?

Az évek során az amerikai misszió és Dr. Rapp számára fokozatosan világossá vált, hogy milyen teológiai és lelki állapotban van a reformátusság. Mivel kezdetben többnyire hívő emberekkel kerültek kapcsolatba, nem látták át az egyház igazi állapotát. De a köd lassan felszállt, és kiderült, hogy mi a valóság. Rádöbrentek, hogy az egyház névleges tagságú, hogy nőket iktat be lelkésznek, hogy az ökumenikus mozgalomban feláldozza az Ige igazságait. Az angol nyelvet megtanuló diákoktól értesültek a liberális tanokról, amelyeket a teológiákon és gyülekezeti

szószékeken egyaránt hirdetnek – különösebb következmények nélkül.

Ez egy kijózanító felismerés volt, ezért hat pontban foglalták össze azt a teológiai álláspontot, amit a KGTM nem adhat fel. Ha ezek a tanítások elfogadhatók a Református Egyház számára, akkor együtt kell munkálkodni az egyházzal, annak megreformálása érdekében. Melyek voltak ezek a pontok? 1. A Biblia tévedhetetlensége és tekintélye. 2. A református hitvallások időszerűsége és normatív volta. 3. Az igaz egyház ismertetőjeleinek fontossága. 4. A női lelkészség elutasítása. 5. A presbiteriánus egyházkormányzathoz való visszatérés a püspöki rendszer helyett. 6. A parttalan ökumenizmus hamissága és annak felszámolása. Lényegében semmi újat nem képviseltek, ahhoz képest, amit a Református Egyháznak is hinnie kellett volna, ha hitvallásait és a lelkészi eskütételt komolyan veszi.

Valójában ez a hat pont vezetett a Tanácskozó Zsinat döntéséhez. Hiszen ezeknek elfogadása az egyház teljes megreformálását jelentette volna. A Református Egyház viszont (nem először és nem is utoljára) nem állt készen erre. Elutasította a reformáció újabb történelmi lehetőségét. Azóta már többen is próbálkoztak ezzel, de ők sem jártak sikerrel. Nemcsak Kárpátalján – lásd a következő cikket –, hanem Magyarországon is több református lelkész lépett ki az egyházból, mivel felekezeti szinten semmilyen érdemi és tartós reformot nem tudtak elérni.

A gyülekezetplántálás és a felekezetszervezés időszaka

A KGTM diákjai – akik már végeztek tanulmányaikkal, és akik még nem – ismét válaszút elé érkeztek. Maradnak a Református Egyházban és kompromisszumot kötnek hitbeli meggyőződéseik kárára, vagy folytatják az elkezdett szolgálatot? Ha folytatják, hol és hogyan? Az amerikai misszió sem látott más lehetőséget: vagy megszűnik a munka, vagy gyülekezetplántálásba kezd; ami egy új felekezet létrehozását eredményezheti. Ez a lehetőség sem a misszió, sem a diákok eredeti tervei között nem szerepelt. De mindannyian vállalták, hogy a már elkezdett munkát folytatják és Isten kegyelmére hagyatkozva megkísérlik egy új felekezet megszervezését. Ennek első lépéseként – 1998. április 23-án –, a már végzett diákok közül lelkész-misszionáriusokat iktattak be és küldtek ki a missziós mezőkre.

A kihívás és a teher óriási volt. A missziónak anyagi támogatást és – a kezdeti években – felügye-

letet kellett gyakorolnia az induló munka fölött. Ilyet korábban nem csináltak. A misszionáriusoknak pedig – erőteljes ellenszélben – nulláról kellett gyülekezetplántálási munkát végezniük, ilyet eddig még ők sem csináltak. Közben folyamatosan gúnyolódásnak voltak kitéve, cikkek, elhatárolódó nyilatkozatok láttak napvilágot. Különösen elszomorító volt, hogy azok is igyekeztek ócsárolni a munkát, azaz az Isten igazságaiért való kiállást, akik magukat evangéliumi, netán kálvinista meggyőződésűeknek tartották.

A teológusképzés, a gyülekezetplántálás mellett, elindult a konferenciák, táborok szervezése, valamint a keresztyén irodalom terjesztése is. Ennek érdekében 2002-ben létrejött a Presbiteriánus Kiadó, amely hiánypótló református irodalmat jelentetett meg. Továbbá útjára indult felekezetünk újsága a Keskeny Út, amely sokaknak nyújt lelki táplálékot határainkon innen és túl.

A jelen és a jövő

Lassan húsz évesek vagyunk és – Isten kegyelméből – két tucat gyülekezettel rendelkezünk a Kárpát-medencében. Majdnem felnőtünk, de még nincs minden a helyén. A felekezetszervezés még nem zárult le, hiszen három országban kellett összehangolni a folyamatokat. De ami a történelmi népegyház számára évszázadokon át egy álom volt csupán, kéznyújtásnyira van: hitvalló gyülekezeti tagság, élő közösség, tiszta tanítás, anyagi önfenntartás és biblikus egyházkormányzat. A reformáció ötszázadik évében adjunk hálát azért, hogy egy ilyen munkára és egyházba hívott el minket Isten. Adjunk hálát, hogy ez a reformáció a mi szemeink előtt, bennünk, közöttünk és velünk zajlik. Ki gondolt volna erre pár éve? Továbbá imádkozzunk, hogy ami még hátra van, azt tudjuk befejezni (Tit 1,5), illetve, amivel Isten már megajándékozott, azt tudjuk megőrizni. Az Úr könyörüljön rajtunk ebben! Soli Deo Gloria!

„Hadd tudják meg, hogy a te kezed munkája ez, hogy te cselekedted ezt, Uram!” (Zsolt 109,27)

KOPASZ GYULA

AZ EVANGÉLIUMI REFORMÁTUS EGYHÁZ RÖVID TÖRTÉNETE

Az Evangéliumi Református Egyház egy reformációs törekvés gyümölcseként jött létre az Úr 2006. esztendejében. Egyházunk tagjai még a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) tagjaiként, lelkipásztoraiként és presbitereiként sok más testvérrel együtt az Igén és hitvallási iratainkon tájékozódva felismerték a Református Egyház hiányosságait, hibáit, bibliátlanságát az egyházi élet több területén: névleges egyháztagság, sákramentumok helytelen kiszolgáltatása, konfirmáció, női lelkészség, ökumené... Istentiszteletek, konferenciák, csendesnapok és -hetek alkalmával gyakran rámutattak ezekre a hiányosságokra. Sokaknak, mondhatjuk, hogy a többségnek, már ez sem tetszett. Ha jó volt az elődöknek, miért nem jó ma az utódoknak? – hangzottak a kérdések.

2005 júniusában 18 lelkipásztor beadvánnyal fordult a KRE Zsinata felé, melyben javaslatot tett a konfirmációi gyakorlat megreformálására abban a reményben, hogy ez az egyházi élet többi területén is reformációt von maga után. A Zsinat a javaslatot nem tekintette alternatívának a meglévő helyzettel szemben, és elutasította.

Néhány lelkipásztor a saját szolgálati helyén igei meggyőződése és a református hitvallási iratok értelmében próbálkozott reformációs lépéseket tenni úgy a konfirmáció, mint a sákramentumok kiszolgáltatása terén. Ez még nagyobb ellenállást váltott ki

az adott gyülekezetekben, s néhol a helyzet tettelegességig fajult. Egyre inkább nyilvánvalóvá lett, hogy a meglévő keretek között reformációt igei alapelvek mentén véghezvinni nem lehet. Egyre inkább megterhelővé vált a kialakult helyzet egyes lelkipásztorok és gyülekezeti tagok számára. 2006 tavaszán két lelkipásztor beadta lemondását és kilépett a KRE-ből. Egy harmadik lelkipásztor előtt a konfirmációban alkalmazott változtatás miatt (nem hatalmazta fel úrvacsorával való élésre a „hitvallást tett” fiatalokat) elállták a templom bejáratát, és nem engedték megtartani az istentiszteletet. A történetek mindenki figyelmét felkeltették. Egyházi gyűlések foglalkoztak a kialakult helyzettel, helyesebben az egyházi vezetés szemében „problémás emberekkel”, de nem az érdembeli megoldással. Közben Bereg megye esperese hétévi esperesi szolgálat után lemondott tisztségéről, mivel lelkiismereti okok miatt nem tudta vállalni a kialakult helyzet kezelését, hiszen maga is egyetértett a reformációs törekvésekkel. Az egyházi vezetés sajnos nem azt vizsgálta, hogy mi igei és hitvallásszerű, hanem arra keresett rövid távú megoldást, hogy a „zavarkeltő” személyektől megszabaduljon. Ezt a megoldást a „Hűségnyilatkozat” hozta, melyet minden lelkipásztorral, gondnokkal, intézményi vezetővel aláírtak. Aki nem volt hajlandó aláírni, mivel ellentmondást látott a fennálló helyzet és a Hűségnyilatkozat között (a nyilatkozat a református egyházhoz és a hitvallásokhoz való hűséget kért, és éppen az utóbbival szembeni hűtlenség volt a probléma), azt zsinati határozattal kizárták az egyházból. Ez történt három lelkipásztorral, köztük a lemondott esperessel is, valamint az egyházkerületi főgondnokkal, aki líceumi igazgató is volt. 2006. augusztus 11-én tehát a KRE Zsinata végszót mondott az ügyben.

A cél nem az egyházszakadás, hanem a belső reformáció volt. Ezt az is bizonyítja, hogy a beregi esperes még 2006 tavaszán is a megyei konferenciaközpont továbbfejlesztésén munkálkodott, szervezte és vezette az ott folyó alkalmakat, gyülekezetünk tagjai pedig a végsőkig támogatták adományaikkal a központ munkáját és régi gyülekezeteik életét.

A különválás után megkezdődött az új gyülekezetek szervezése. Hat gyülekezet alakult: Beregdédán, Beregújfaluban, Mezőgecsében, Nagybaktán, Nagyberegen és Visken. A nagyberegi gyülekezet a hitkeresztség mellett foglalt állást, ezért különvált a többi gyülekezettől. Az öt gyülekezet felekezetben egyesült és az Evangéliumi Református Egyház

nevet vette fel, mivel hitvallásában és életgyakorlatában református kívánt maradni. Hitvallásaink: Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás, Westminsteri Hitvallás.

A 2007. évben gyülekezeteink az ukrán állam által is be lettek jegyezve.

Gyülekezeteinket presbiterek irányítják, közös felekezeti ügyekben a Zsinat dönt. A Zsinatot soros elnökléssel vezetjük, minden alkalommal más lelkipásztor elnököl.

Gyülekezeteinkben kerüljük a névleges tagságot. Olyan testvérek alkotják gyülekezeteink teljes jogú tagságát, akik önként vállalják magukra az igei rendet, s a gyülekezet terheit együtt hordozzák, hiszik és igyekeznek megvalósítani a szentek egyességét.

A gyülekezeti tagok gyermekeit a kegyelmi szövetség alapján megkereszteljük. Ők alkotják a gyülekezet nem teljes jogú tagságát. Őket hitoktatásban részesítjük 1-9. osztályban. A hitoktatás utolsó két évében hitvallásismeretet tanulnak a Heidelbergi Káté alapján, amit egy ünnepélyes záróvizsga koronáz. Konfirmációhoz azokat a fiatalokat bocsátjuk, akik élő hitre jutottak, és készek hitüket az emberek előtt is megvallani. A gyülekezet előtti fogadalomtelre 18 éven felül kerülhet sor, amikor a hitét megvalló fiatal az úrvacsorai közösségnek és a gyülekezeti közgyűlésnek is tagjává lesz.

Úrvacsorai közösségben a gyülekezet, illetve a felekezet teljes jogú tagjai vehetnek részt. Úrvacsorai közösséget vállalunk azokkal a más felekezetű testvérekkel, akiknek a gyülekezetével van testvéri kapcsolatunk.

A Közép- és Kelet-Európai Református Presbiteriánus Egyházzal a kezdetektől testvéri kapcsolatban vagyunk. Ez a kapcsolat egyre mélyül. Idén harmadik alkalommal tartottunk közös teológiai konferenciát Miskolcon lelkipásztorok számára. A kárpátaljai presbiteriánus testvérekkel közös csendesnapjaink, férfi- és házaspári konferenciáink, ifjúsági heteink, közös lelkésztalálkozóink vannak. Hálás a szívünk a közös munkáért.

Hálásak vagyunk a mögöttünk levő 11 évért, amely nem volt mentes próbáktól, de amelyekben megtapasztaltuk Istenünk kegyelmét, vezetését, gondviselését. Adott sok örömet a gyülekezeteinkben. Hálás a szívünk Istenünk iránt, hogy a gyülekezeti életünket igei alapelvek mentén élhetjük. Soli Deo Gloria!

Gyülekezeteink elérhetősége és alkalmaink

MAGYARORSZÁG

BALATONALMÁDI

Kapcsolat: Bagoly Gyula
Endre u. 11.
tel: 06-30-2698643

Alkalmak

szerda: 17:00 – FB
szombat: 16:00 – IB
vas.: 10:30 – IT, 14:00 – FB

BUDAPEST

Kapcsolat:
Szabó Péter András
1112 Neszmélyi út 13.
tel: 06-30-1842142

Alkalmak

kedd: 17:00 – FB
(Hollós Korvin Lajos u. 10.)
szerda: 18:00 – FB
(Neszmélyi út 13.)
csütörtök: 18:30 – FB
(Wesselényi u. 54.)
vas.: 10:30 – IT

DEBRECEN

Kapcsolat: Sikó Mihály
Kinizsi u. 84/A.
tel: 06-20-5232147

Alkalmak

csütörtök: 18:00 – FB
vasárnap: 10:30 – IT

KAPOSSZERDAHELY

Kapcsolat: Bencs Miklós
Kossuth u. 13.
tel: 06-70-3285471

Alkalmak

csütörtök: 18:00 – FB
vas.: 10:00 – IT, 17:00 – IT

MISKOLC

Kapcsolat: Szőke Imre
Kartács u. 1.
tel: 06-46-412558

Alkalmak

szerda: 17:30 – FB
vas.: 9:30 – GYA, 10:30 – IT,
12:00 – IB

KÁRPÁTALJA

BARKASZÓ

Kapcsolat: Gál István
tel: 380-99-5576333

Alkalmak

péntek: 18:30 – FB
vas.: 10:00 – GYA, 11:00 – IT,
12:30 – IB

BEREGSZÁSZ

Kapcsolat: Lőrinc Bertalan
Bogdan Hmelnickij 52.
tel: 380-99-4562471

Alkalmak

szerda: 17:00 – FB
vas.: 10:30 – IT, 12:00 – GYA

BÚCSÚ, RAFAJNA, GÁT

Kapcsolat: Lőrinc Bertalan
tel: 380-99-4562471

IZSNYÉTE

Kapcsolat: Lőrinc Bertalan
tel: 380-99-4562471

Alkalmak

kedd: 18:00 – IB
csütörtök: 18:00 – FB
vasárnap: 14:00 – IT

UNGVÁR

Kapcsolat: Gál István
tel: 380-99-5576333

Alkalmak

vasárnap: 15:00 – IT

ZÁPSZONY

Kapcsolat: Gál István
tel: 380-99-5576333

Alkalmak

szerda: 17:00 – FB
vas.: 9:00 – IT, 12:00 – GYA,
17:00 – IB

ERDÉLY

BRASSÓ

Kapcsolat: Simon Szabolcs
Bd. Victoriei 2 Bl.40/A Ap.12
tel: 0744-307-550

Alkalmak

vasárnap: 12:30 – IT

CSÍKSZEREDA

Kapcsolat: Tamás Sándor
Str. Sarkadi Elek Nr.10.
tel: 0723-332-053

Alkalmak

kedd: 19:30 – FB
vasárnap: 10:30 – IT

ERDŐSZENTGYÖRGY

Kapcsolat: László Lehel
Május 1 utca, 1/A
tel: 0723-630-793

Alkalmak

szerda: 18:00 – FB
szombat: 17:00 – IB
vas.: 10:00 – IT, 16:00 – GYA,
17:00 – FB

KÉZDIVÁSÁRHELY

Kapcsolat: Tamás Sándor
tel: 0723-332-053

Alkalmak

csütörtök: 14:00 – FB

KOLOZSVÁR

Kapcsolat: Szász Attila
Str. Otetului 18A
tel: +40 723 368 408

Alkalmak

vas.: 10:00 – IT, 18:00 – RA

MAROSVÁSÁRHELY

Kapcsolat: Molnár Sándor
Str. Jiului 7.
tel: +40 365 738 317

Alkalmak

kedd: 18:00 – FA, GYA
csütörtök: 18:00 – FB
vas.: 10:00 – IT, 15:00 – FB

PARAJD

Kapcsolat: Pál Tamás
tel: 0754-491-285

Alkalmak

szerda: 19:00 – FB

PETROZSÉNY

Kapcsolat: Zólya Csaba
tel: 0723-395-260

Alkalmak

péntek: 11:00 – FB

RAVA

Kapcsolat: László Lehel
tel: 0723-630-793

Alkalmak

vasárnap: 14:00 – IT

SEPSISZENTGYÖRGY

Kapcsolat: Simon Szabolcs
Málik József u. 6.
tel: 0744-307-550

Alkalmak

szerda: 18:00 – FB
csütörtök: 18:30 – IB
péntek: 18:30 – GYA
vasárnap: 10:00 – IT

SZAMOSÚJVÁR

Kapcsolat: Szász Attila
tel: 0364-109-567

Alkalmak

vasárnap: IT kéthetente
(érdeklődni telefonon)

SZÉKELYUDVARHELY

Kapcsolat: Curcubet Gábor
Szent Imre u. 55A
tel: 0726-265-566

Alkalmak

szerda: 19:00 – FB
vas.: 10:00 – IT, 18:00 – FB

SZOVÁTA

Kapcsolat: Kovács Ferenc
Str. Cimpul Sarat 74 B
tel: 0722-573-019

Kapcsolat: Kovács Kálmán
M. Eminescu utca K1/7
tel: 0740-483-684

Alkalmak

csütörtök: 17:00 – FB
vas.: 10:00 – IT, 11:30 – FO

VULKÁN

Kapcsolat: Zólya Csaba
Str. Carpati 2.
tel: 0723-395-260

Alkalmak

szerda: 17:00 – FB
péntek: 17:00 – RA, angol GYA
vas.: 9:30 – IT, 11:30 – román IT

Rövidítések

FA – férfialkalmom	GYA – gyerekalkalom
FB – felnőtt bibliaóra	IB – ifjúsági bibliaóra
FB – felnőtt bibliaóra	IT – istentisztelet
FO – fórumbeszélgetés	RA – román nyelvű alkalom

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

Bódás János

Református

REFORMÁCIÓ

*Megőriztük a Hitvallást s az Igét
századokon át, tisztán és híven.
De csak könyvekbe zárva! – mert szívüinktől
nyelve, szelleme már-már idegen.
Nem éljük, amit vallunk, (mint az ősök)
útunkban a Lélek már nem vezet.
Bár mindnyájunk közös célja a Béke,
de utána a Pénz s az Élvezet.*

*Üresedik a templom, nincs imádság
asztalnál, ágyban, üzemben, mezőn.
Isten népére nem ismerhet immár
bennünk a világ. Rosszul áll a pör:
vádjait szaporítja ellenünk sok
millió „Minőségi Ellenőr”.
Úszunk az árral, számunkra is sorra
ezrével nőnek az uborkafák,
s kapaszkodunk, mert nagy erővel vonz a
fösvény, úrhatnám kispolgáriság.*

*A múlthoz képest hol van a minőség?
Hiába van papíron igazunk,
hiába mondjuk tisztán az Igét ha
a cáfolata sokszor mi vagyunk!*

*Bizony, bizony a „Semper reformari”
ideje jött el s elsősorban ránk!
Nem szekta, „izmus”, Róma most a kérdés:
bennünk lobbanjon újra fel a Láng,
a szent Láng, ami őseinkben égett,
mitől sok fásult szív tüzet fogott
s áldozva szolgálták a hazát s népet,
szerények, tiszták voltak, s boldogok.*

*Itt az idő, hogy a Lélek vezessen
s azt tegyük, amit az Úr ma ránk kiró:
nékünk kell újjászületnünk, úgy lesz csak
majd református reformáció!*

